

Mărturii despre Ion Țuculescu

- Dintr-o convorbire cu dr. Maria Tuculescu -

Stătea în genunchi și picta

- V-aș ruga să indicați câteva locuri de unde își procura culorile pentru pictură Ion Țuculescu.

- Cînt trecea peste graniță, toți banii îi băga în culori, de obicei, culori extra fine. Grija că i se vor termina culorile era un chin pentru el. Încît făcea chiar abuzul de a transforma uneori casa într-un adevărat depozit de culori.

- Unde sînt situate casele în care a trăit, sau a lucrat temporar Ion Țuculescu?

- Voi aminti cîteva. Prin 1925, știu că a locuit pe strada Postelnicul Firu, din Craiova. Student fiind, la București, a locuit o vreme la Căminul medicinistilor. După ce ne-am căsătorit, la început, am locuit într-o mansardă, la etajul 8, pe strada Tache Ionescu nr. 27, în București. De acolo, ne-am mutat la o soră a mea, pe B-dul Mărăști. Am rămas o iarnă acolo. Pe urmă, ne-am stabilit în casa pe care nu am mai părăsit-o, în str. Lizeanu din București.

- Localitățile din țară unde a trăit perioade mai îndelungate Ion Țuculescu?

- La Sinaia, la Institutul științific al profesorului Biznoșianu, a lucrat timp de 3 ani la un studiu asupra furnicii de pădure. Manuscrisul acestui studiu s-a pierdut. Cine l-a găsit nu a avut bunăvoința să-l restituie, pentru a fi publicat. Pe urmă, Ion Țuculescu a lucrat ani de-a rîndul la Institutul de la Agieș și în laboratorul de la Techirghiol-sat.

La Mangalia, de asemenea, a locuit și a pictat mult. Locuia de obicei, cînd se apuca să picteze, în împrejurimile mării, în casa unui țaran. Îi plăcea o cameră modestă, aranjată cu gustul sobru al omului de la țară. A locuit și a lucrat, de asemenea, la Costinești și la Schitu. În toate aceste localități din preajma mării a pictat mult. Picta cîte două pinze pe zi.

- Spuneți că a distrus multe lucrări. Au avut și lucrările pictate pe malul mării aceeași soartă?

- O parte. Dacă i se părea că o lucrare arîntăște de stilul altui pictor o distrugea.

- Cînd nu a mai ieșit la peisaj, unde a pictat Ion Țuculescu?

- Ion Țuculescu n-a avut niciodată ceea ce se cheamă un atelier.

(Continuare în pag. a 3-a)

Desen de TUDOR JEBELEANU

nichita stănescu

orfeu în vechea cetate

Poetul, cu un șoim pe umăr intră în cetate. El se simte foarte tulburat și întocmai cu steaua Canopus, cea din emisfera australă cea văzută numai de cei care poartă ochelari la inimă.

Nu-l vede nimeni pe poet. Unii nu-l văd pentru că nu au vedere. Alții nu-l văd pentru că nu au inimă. În fine restul nu-l văd pentru că nu sunt.

Toți însă spun în cor: Poetul nu este de băut, deci nu-l înțelegem! Poetul nu miroase cum floarea. Cum putem să-l înțelegem cum putem să luăm ceea ce nu miroase ca floarea drept floare?!

Poetul merge pe strada cea mare. Du-te dracului îi suflă șoimul de pe umăr du-te dracului de prost îi suflă șoimul de pe umăr.

Poetul se face că n-aude nimica.

Am văzut cu ochii mei un poet intrînd în cetate. El ținea în mina dreaptă, în pumnul lui drept un șoim sugrumat.

Nicolae CIOBANU

(Continuare în pag. a 7-a)

PUNCTE DE VEDERE

Televiziunea poate face concurență literaturii?

În urmă cu cîteva săptămîni, colegul Adrian Păunescu vorbea - tot în coloanele revistei „Luceafărul” - de faptul că la noi televiziunea încă nu face concurență literaturii. Afirmatia cred că e gogote de naștere unei discuții cit se poate de fructuoase asupra relațiilor pe care le are cu literatura cel mai nou mijloc de comunicare și mai nou cel cu o influență pozitivă sau negativă, care așa cum demonstrază statistici străine de la schimbările uluitoare ale cîntărilor de opinie. Ce concurență poate face televiziunea literaturii - astăzi sau mâine - și mai ales dacă putem vorbi de concurență între acești doi termeni. Dacă pornim de la treapta cea mai de jos a discuției și anume factorul tip trebuie să fim de acord cu toții că televizorul răpește în bine sau în rău un număr de ore omului de care acesta îl dăruia înainte fie teatrului, fie cinematografului, - spectacolului în general - și cărții.

În chip empiric se vorbește de comoditatea individului care „în halat și papuci” consumă arta ce pe orice alt produs fără să mai facă nici cel puțin efortul deplasării spre sala de spectacol. Dar oricît ni s-ar părea de banale aceste adevăruri și la îndemîna oricui ele ascund un mare adevăr psihologic: televiziunea contribuie - în fond - la restringerea cititorului din dilemele pe care le trăiește omul modern. Nu mă refer numai la opțiunile și dile-

mele morale sau de idei și ele destul de numeroase și adeseori dramatice ci la invazia bunurilor - pe care noi încă nu o cunoaștem în toată plenitudinea ei - care ne pune în fața necesității de a alege pînă și amănunțite vieții sale de fiecare zi. Și atunci televiziunea îl ascuțete de cîteva dileme în ceea ce privește distracția: evaziunea - prin film, teatru, dialectare prin muzică, instruirea prin cultură? În fața lungilor liste de piese de teatru, filme, radiouri de cărți ce se rennoiesc zilnic toate reprezentînd un risc și nu o certitudine, cititorul se simte adeseori dezorientat și atunci preferă comoditatea selecției făcute de alții. Iar dacă aceasta mai are și girul unui mare nume de actor, cîntăreț sau autor atunci cu atît mai bine. Deci o parte din timpul pe care omul îl destina pînă acum lecturii este furat de televiziune. În bine - în rău? Nu cred că avem pînă acum - mai ales în țara noastră - datele ca să dăm un răspuns exact acestei întrebări care privește deopotrivă și celelalte arte. Dar dispunînd de mai puțin timp el este obligat la o selecție, are să citească ce este mai bun, sau ce este mai sigur, sau ce este mai verificat în timp. Și atunci în chip indirect televiziunea îl obligă să se îndrepte la operele de primă mărime, să riște mai puțin cu autorii și opere ale căror nume nu-i spun mare lucru. Și aceasta cu atît mai mult cu cît noțiunea de

cultură generală începînd încă de pe primele trepte ale școlii include mai întîi operele capitale. Această funcție conservatoare a televiziunii se argumentează din două puncte de vedere: cele mai multe din ciclurile de succes pe tărîmul inițierii culturale și artistice folosesc cum este și firesc ca material ilustrativ lucrări clasice, indicabile sub raportul valorii artistice și al puterii de exemplificare în chip ideal un gen, un curent, o structură artistică.

Și este iarăși firesc ca omul care nu le cunoaște - mai ales cînd ele îi sînt prezente - să fie tentat de acestea fie de alte opere ale autorului respectiv sau de cele din aria lor de expresie care cu fast intră într-un fel sau altul amintit. Apoi seriile televizive mondiale (exclud pe cele de aventuri și polițiste) pornesc fie de la capodopere ale prozei și dramaturgiei (Forsythe Saga, Casa Buddenbrook, Doamna Bovary, Punct și contrapunct etc) fie de la romanele populare ale vremii lor (vezi abundenta producție a televiziunii franceze după Dumas sau a englezilor după Dickens). Un bun serial de televiziune aduce după sine vânzarea cărții așa cum s-a întîmplat la noi cu multe din seriile „de luni” care au sporit „ritmul de desfășurare” al unor cărți ce trecu-

Valeriu RAPEANU

(Continuare în pag. a 6-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Municipalityului Cluj SALA DE LECTURĂ

ANUL XV

Nr. 1 (505)

Sîmbătă

1 Ianuarie

1972

8 pagini

1 leu

Luceafărul

Săptămînal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

Multă sănătate și multă fericire

Iată, în munți a început să ningă imbelșugat, vînturile aspre ale finalului de an lovesc turnurile cu ceas ale Transilvaniei, măgurile cu oseminte ale Olteniei și Valahiei, sus, în Moldova și jos, în Dobrogea, de-a stînga și de-a dreapta Muntelui-Făc, Omul, se aude roțile dințate ale vechiului an începînd să se imbuce în roțile anului nou; mai puternic decît todeauna în anii din urmă, se aude plugușoara; peste orașul București plutește o ceață rodnică și gustoasă, de-a cărei margine atîrnă, moleșită, luminile electrice, de-a lungul și de-a latul țării se întîmplă ceva miraculos - și aceasta este trecerea sîntă a timpului, neliniștea noastră că ne ducem și neliniștea noastră că se nasc copiii noștri, aici, la răscrucea Carpaților răsăriteni, unde Dunărea se depune ca o țară cerească în Marea Neagră, unde există cuvîntul Doină și cuvîntul Luptă, cuvîntul Pace și cuvîntul Construcție, cuvîntul Dreptate și cuvîntul Socialism, cuvîntul Inimă și cuvîntul Armă, cuvîntul Libertate și cuvîntul Om și omul însuși în condiția lui umană, în efortul, în încordarea, în îngrijorarea și în victoria lui.

Todeauna finalurile - și finalurile de an nu pot face excepție - sînt momente ale amintirii și ale speranței. Ne gîndim cum am trăit în acest an, ne gîndim prin cîte am trecut fiecare și prin cîte vom avea de trecut, ne gîndim cum a fost ziua de ieri și cum va fi ziua de mâine, și surîsul acesta - care iscălește gîndul amintirii și speranței - se datorează senzației pe care noi, românii, o încercăm tot mai mult în anii din urmă, că de noi depinde țara noastră și că de noi depinde ziua noastră. Și, pe cit de omenește posibil, aripile noastre bat în numele nostru și noi sîntem răspunzători, în fața istoriei, de această bătaie de aripă. Ne gîndim cum am trăit, ne gîndim cum trăim, ne gîndim cum vom trăi. Oamenii noștri politici hotărăsc, în vîzduțului nostru și în numele nostru, liniile de dezvoltare ale țării noastre și nimic nu e mai reconfortant, între sentimentele colective, decît această posibilitate a participării poporului la propria sa istorie, și nu a poporului ca masă amorfă, ci a poporului ca sumă de indivizi, mîndri și particulari, ca sumă de culori și de nuanțe, ce vor același lucru esențial: dezvoltarea multilaterală a omului, socialismul complex și omeneș pe pămîntul României.

Uneori, desigur, vorbind despre oameni, noi nu mai realizăm cu suficientă concretețe pe omul de rînd, chipul lui, grijiile lui, necazurile și bucuriile lui. Uneori, noi vorbim despre om ca despre o idee, și asta este de multe ori lene, pentru a nu fi de multe ori rău e cazul să ne amintim, mai ales la sfîrșitul anilor, cînd ne gîndim la viitor, e cazul să ne aducem aminte măcar de un om viu, de un om cu trăsături în mișcare, de un om care trece prin fața noastră și are pentru o clipă lumină pe chip și nume ori biografie în ochii noștri. Pentru scriitorii care au însoțit măcar o dată pe conducătorii Partidului și Statului nostru, în vizitele lor de lucru prin țară, ca și pentru oamenii care au fost vizitați de conducători, un lucru a rămas memorabil: grija acestor conducători pentru om. Ar fi inutil să mai subliniem că omenia și omul au datoriat, întii de toate, de a rezolva în principiu problemele mari ale colectivităților pe care le conduc și că rezolvarea pentru fiecare om decurge din rezolvarea la nivel general, singurul mod de a de rigoare și ritm, iar nu privilegii, membrilor societății. Acesta e un lucru clar și n-am vrea să insistăm asupra lui. De la rezolvarea de principiu la omul viu e însă o distanță pe care nu toate soluțiile o străbat. În toate împrejurările. Și atunci în armonia socială intervin dizarmonii, stări negative ce-și caută soluția în cadre individuale, cu forță de exemplificare. Mii de cetățeni ai acestei țări, între care și scriitorii, au fost martori ai grijii cu care trece tovarășul Nicolae Ceaușescu printre oameni, încercînd în fiecare moment să dea curs cererilor și dorințelor lor, necazurilor și grijiilor pe care le au. Conducătorul nostru știe - tocmai atunci cînd este ovațional și aplaudat de multime - să vadă acolo, printre oamenii fericiți, și pe acei om nfericit ce doarește dreptate, o viață mai bună, mai fericită, iar urarea cu care aproape todeauna secretează general al partidului încheie cuvînturile sale „Vă doresc multă sănătate și multă fericire” nu are numai o valoare de adresare colectivă, ci și individuală, omenescă. Într-un memorabil moment al istoriei partidului nostru, la plenara din noiembrie, tovarășul Ceaușescu a definit acest mod de a fi cu cuvintele „comunism de omenie”.

Desigur, zestre cu care intrăm în anul nou, după acest 1971, este - privită din punctul de vedere al saltului calitativ - incomparabilă. Luminată de cele două făclii - a 50-a aniversare a creării Partidului și plenara din noiembrie - ființa acestei națiuni a devenit mai matură, în acest an ale cărui ultime secunde la petrecem cu gîndul, acum. Ce vom spune miine despre 1971? Vom spune că a fost un an al Omului, un an al încordării și al muncii dificile, un an al conștiinței și al exigenței, unul din acei ani determinanți pentru destinul României, unul din acei ani în care cele 21 de milioane de cetățeni ai acestei țări, români precum și aparținînd naționalităților conlocuitoare - au acționat ca unul pentru marea lor ideal: comunismul, pacea, libertatea constructivă.

O adîncă emoție cutremură aripile acestui zbor al nostru, acum, cînd anul 1971 devine tot mai mult o întrebare pusă anului 1972. Și nu numai anului 1972. Ci viitorului, viitorului infinit, de neliniște, de muncă, de griji și de speranțe, viitorului spre care construcțiile de azi și de ieri, turnurile cu ceas din Transilvania, măgurile pline cu oseminte ale Olteniei și Valahiei, pădurile Moldovei și steagurile de sare ale Dobrogei se întorc în clipa aceasta, înfiorate de aceeași emoție.

LUCEAFĂRUL

Anul literar 1971

Un an între ceilalți

Ciudat e să izolezi un an literar din curgerea tuturor O tradiție (poate mai mult decît altă, poate chiar necesitatea resimțită în orice ară culturală de a se trece în revistă valorile în literare) umple de fiecare dată revistele din preajma Revelației lui „bilantului”: cele mai bune cărți ale anului în diferitele genuri literare, E, de fiecare dată, o încercare sortită, deopotrivă, succesului și insuccesului. Intitului, fiindcă, în linii mari, critica „vede” destul de bine scrierile de calitate, multe din întîmplările și verdictele ei s-au verificat a fi corecte ulterior. Insuccesul își are și el partea lui în această operație, justificările sale fiind multiple: jocul proporțiilor - ceea ce pare mare de aproape, abia se mai zărește din depărtare - prestigiul dinainte cîștigat al unor autori, influențînd asupra receptării critice a unor creații noi, diversele lașități ale criticii în fața unor impetuozități înalturi, nepriceperea lîmpește a altora... etc. etc.

Memoria noastră se sprijină pe prea multe accidente, e influențată de afect. Cînd trebuie să înșirăm nume după nume, o brumă de obiectivitate este imperios necesară, subiectivitatea fiind bine înțeleasă. Ca atare, vom presupune că orice semnatar al unui asemenea bilanț literar și-a revizuit informarea editorială și că omisiunile sale nu sînt doar scăpări, ci hotărîte treceri sub tăcere. Noi, așternîndu-ne (cu un zel minim) la întocmirea acestui articol, am căutat să recapitulăm cărțile apărute, de-a lungul, ca miine, de cadutului 1971, prin răsfoirea unor colecții de reviste. Astfel încît omisiunile ce se vor constata - cu excepții pe care omenia le va putea accepta oricînd: ne referim la perioada tulbură de la începutul oricărui an cînd cronicarii vorbesc despre volume mai vechi și cînd se poate întîmpla să crezi că o carte proaspătă, abia ieșită din teacurii, e una recuperată din luni trecute; e posibil, de asemenea, să trecem cu vederea, neintenționat lucrări prea de curînd apărute, acum, în ultimele săptămîni ale lui 1971 - orice alte absențe, în rest, sînt voite de semnatar.

Cum n-am încelat să repetăm, pentru noi istoria literaturii nu este un șir de cărți, ci procesiunea misterioasă, pe suport social-istoric, a unor identități creatoare: astfel că nu vom spune că 1971 este anul cutărei și cutărei cărți (e ahi de ademenitor tonul ferm - de fapt, superficial! - folosit de unii cu asemenea prilejuri), ci vom reaminti cititorilor, celor care încă se mai buzie pe eventualul

Ilie CONSTANTIN

(Continuare în pag. a 7-a)

Măști 4 ianuarie 1972, orele 18, la prima sa ședință din anul 1972, Consacul revistei „LUCEAFĂRUL” va fi onorat de două prestigioase prezențe: EUGEN JEBELEANU va citi din noua sa carte de poezii „POARTA LEILOR” MARIN PREDĂ va citi un fragment din noul său roman „MARELE SINGURATIC” (în curs de apariție)

169661

„Ovidianum“

Acum, la sfârșit de an și început de un nou, este momentul să privim, ca totdeauna, recolta culturii noastre. Desigur că nu o privim ca satisfacție a odihnei după muncă, fiindcă nu avem timp să ne odihnim, ci ca premiză a speranței în noi eforturi rodnice. Această idee îmi pare că s-ar adecva perfect la obiectul special al discuției noastre de astăzi. Aș dori anume să semnalez că anul 1971, care la noi a fost îndeosebi un an al esului, al criticii, al monografiei și istoriei literare, s-a mai îmbogățit pe acest plan umanist teoretic cu încă un mare eveniment.

Este vorba de un act totodată cultural și politic, destinat să ne sporască prestigiul internațional. În 1971 s-au pus la noi bazele asociației Ovidianum, afiliată la Unesco. Este o contribuție pe arie mondială la nobilele studii clasice, contribuție venită, de astă dată, din partea unei tinere și năzuitoare țări române. Trebuie să adăugăm că mai există în diferite centre străine asociații Vergiliu, Horațiu, Petroniu etc. Aceasta este, însă, prima asociație Ovidiu din lume, fixându-se ca obiectiv exegeza și aprofundarea marelui poet latin. Ea apare ca o inițiativă românească, cu sediul internațional la București și la Tomis.

Faptul se datorește, în cea mai mare parte, unor oameni inimoși de înaltă și excepțională cultură, ca profesorii N. Barbu, președintele asociației, și Grigore Tănăsescu, secretarul ei, ambii umaniști erudiți, care vorbesc curent limba latină.

Pregătită cu mai multe luni înainte, primaedință a consiliului, care s-a bucurat și de participarea activă a Italiei și Franței prin atașatul lor cultural, a avut loc la București la 19 decembrie, adică tocmai în ziua când Ovidiu și-a așezat trista și spălătoreala călătorie de două săptămâni către exilul său timitan. Deschiderea de cuvânt a profesorului N. Barbu, și apoi amplele expuneri de program

semnificații

a dinamicii și entuziasmului Grigore Tănăsescu au fost revelatoare. Asociația organizează congrese anuale internaționale, și festivități Ovidiu. Prima va avea loc la noi în țară, la Tomis, între 25 august și 1 septembrie 1972. Savanți specialiști din toată lumea și-au dat adeziunea la noua instituție culturală românească, și s-au înscris cu comunicări la acest prim congres. Se pregătește, până la data congresului, un volum de studii ovidiene, cu contribuții ale savanților români, la care vor participa și cei străini. Dar Tomisul va rămâne legat nu numai de aceste festivități periodice. La sediul din Constanța, pe baza schimbului internațional de cărți și publicații, se va întemeia cea mai mare bibliotecă de studii ovidiene din lume. Tomisul va deveni, în această privință, un centru internațional de cultură umanistă, care va atrage savanți și studioși de pretutindeni. Asociația va

intreține legături permanente cu diferite cercuiri erudite din toate țările și va institui premii periodice pentru cele mai valoroase lucrări asupra lui Ovidiu, lucrări supuse unui juriu internațional.

Programul primului congres de la Tomis — după care va urma în 1973 la Sulmona, locul natal al poetului — se prezintă deosebit de vast. Zilele de comunicare vor fi completate prin ceremonialul de lucră semnificație umanistă. Va avea loc un pelerinaj la statuia lui Ovidiu, cu apoteoza poetului și încununarea sa cu lauri, după care va urma un pelerinaj la statuia lui Eminescu de la țărmul mării, unde un cor murmurat va intona **Mai am un singur dor** în limba latină. Spectacolele cu fragmente din Ovidiu de Alexandri și din alte piese românești închinată poetului, de asemenea în limba latină, precum și dramatizări actuale din diferite episoade ale **Metamorfozelor** vor avea loc pe scene sub cerul liber.

Pe lângă ecoul mondial al acestei asociații, ea se anunță cu un efect pedagogic. Faptul că Ovidiu a trăit, a pățit și... a creat pe pământul țării noastre, va fi larg difuzat prin manifestări la Universitățile Populare și prin ample festivități școlare, ceea ce va putea să trezească sau să stimuleze vocații tinerești în sensul culturii, umaniste, atât de necesară pentru formarea estetică, morală și civică a omului.

Am spus că privind în urmă anul 1971 nu trebuie să acceptăm realizările sale ca prilej pentru satisfacția odihnei, ci ca premise ale speranțelor proiectate asupra noului an. Exemplul recent al asociației Ovidianum am dori să apară tuturor oamenilor noștri de cultură, împiecit literaturii noastre, ca un îndemn de mobilizare a energilor creatoare pentru 1971.

NINA CASSIAN

Somnul

Edgar PAPU

(Urmare din pag. 1)

În perioada cind nu mai ieșea la peisaj, lucra într-una din camerele casei noastre, de pe strada Lăzeanu. De multe ori își așeza pinza pe parchet. Și stătea în genunchi și picta. Uneori, fiindcă nu avea distanța necesară, trebuia să privească lucrarea, evoluția ei, printr-un cristal care „indeparta” pinza, o vedea ca și cum s-ar fi distanțat de ea. De foarte multe ori îl auzeam: „Eu pictez și nu pot să îmi văd lucrul din cauza acestei strimtori”. Citeodată, se petreceau scene hazlii, pinzele, sprijinite de pereți, de uși, ne cădeau în cap.

— Era vorbăreț, comunicativ, în familie, Ion Țuculescu?

— Uneori, da. Alteleori, nu. Cind lucra, era foarte taciturn. Comunicativ era însă atunci cind termina un tablou, sau o cercetare științifică. Venea și se juca afectuos cu copiii.

— Dar între artiști, între savanți? Cind erau în discuție probleme, idei, atunci probabil că devenea...

— Foarte taciturn.

— Cind era vorba de idei?

— A, de idei?

— Idei, filozofie, estetică, problemele spinoase ale științei?

— Problemele și le discuta singur.

— Dar spuneai că purta discuții pasionante cu Lucian Blaga.

— Cind era între oameni, față de care simțea o anumită afinitate, pe care îi știa competenți, discuta foarte aprins de toate chestiunile. Așa se întâmpla și cu Horia Lovinescu.

— În împrejurările inerentelor vizite, uneori făcute doar din obligație, cum se comporta?

— Cind avea chef, era o plăcere să-l ascuți. Acapara toată conversația.

Capetele suprapuse

— Vă amintiți cumva dacă a dat o anumită interpretare totemurilor pe care le-a pictat în ultimii ani ai vieții?

— La început m-a surprins faptul că așează pe pinză acele capete suprapuse:

— Da' ce sint astea? I-am întrebat.

— Totemuri, a fost răspunsul lui Ion Țuculescu.

În lucrările: „Legende amurgului”, „Apus de soare”, „Poarta infernului”, mă contraria repetarea aceluiași capete suprapuse. Și iar l-am întrebat: „Ce faci?” Iar el, rîzind, a răspuns, la fel ca și prima dată: „Totemuri”. Am insistat: „Și ce e cu totemurile tale?” Iar el începe: „Popoarele vechi, pentru a-și arăta dragostea față de trib, de neam, îi făceau o statuie sefului. Cind murea seful tribului și îi lua locul un alt conducător, îi făceau și acestuia o statuie. Și tribul, cu cit avea mai multe statui, cu atât era mai puternic. Deci, multiplicarea de capete are sensul de putere a tribului, a neamului. Asta este. De asta fac și eu acum totemuri”. Aceasta a fost explicația lui plină de umor, murea de ris în timp ce mi-o da și altceva nu mi-a mai spus.

— În ce stare sufletească se află pictorul în perioada cind lucra totemuri?

— O stare sufletească foarte bună. Era fericit că îi reușea tot ceea ce întreprindea.

— Din filme s-a inspirat Ion Țuculescu?

— O sugestie pornită de la un film, vizionat de Ion Țuculescu, există chiar într-o lucrare creată de el în perioada-totemică. Seara fusesem cu copiii la un film american, plin de culoare, foarte vesel, în care apărea un clown.

matei călinescu

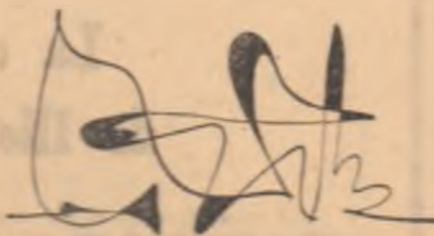
Cintec de sete

Lui A. E. Baconsky

Amăgiriile verzi-aurii și nevăzutele coarne de apă subțiri pină la fliut și marea marea cu pești scripitori marea cu roți de culori incete ca-într-o ameteală cu meduze rostogolindu-se marea și gura uscată lăuntric și tainic purtindu-și lumina de sete o sete din care se naște o piatră de apă amară și altă piatră de apă amară și alta deasupra ce coloane ce bolți ce ziduri adinci în rotundă mișcare ce clopote mute în timp ce fluierind nevăzutele coarne sfișie mătasea auzului cu stele atit de luncătoare și-n gură focul calm al Amintirii — ce noapte!

Alt cintec de sete

Turla scufundată în liniștea apei și-atitea păsări cu penele pline de praf aglinzi acoperite de praf lumină de praf căzind foarte incet: ca-n tăcere cuvintele de altădată și setea înaltă tot mai înaltă tot mai curată îndepărtându-se neștiutoare de ochiul de apă deschis în uitare

Desen de LUCIA FENESAN

dan laurentiu

Departa

Poate a fost vintul în ziua aceea cind pasărea albă zbura deasupra liniștii mele paradisiace

poate a fost apa în noaptea aceea cind șarpele se ruga la mine cu muzica strălucită a sferelor

dar vai acum știu că focul a căzut din cerul răzbuător și de-atunci arde singele în care mi-a fost dat să trăiesc departe de tine

Lira de aur

Violet e obrazul tău aplecat pe fereastra toamnei cine știe dacă soarele pe care-l contempli cu ochii umbriți de lacrima

treacătoare a norilor cine știe dacă aceste clopote de lumină înghețate răsunind în boltă regală a solitudinii nu denunță glasul

efebului care fericit într-o zi de sfința lui glorie și-a aruncat în valurile mării lira de aur pentru cintecul tău de sirenă

și iată violet e obrazul tău aplecat pe fereastra toamnei cine știe unde pleacă acel bătrîn și de ce frunzele se scutură în urma lui

Să dormim

Să vină și această noapte cu degete instelate pe drumul care mă duce la tine această noapte să meargă înaintea mea

tu să aștepti acolo după fereștile întunecate acolo unde florile de singe ale zilelor aduc bucuria în grădina mihișită a vieții mele

tu să aștepti acolo să nu strigi să dormi ca o mască funerară florile de singe ale zilelor să bată în fereștii ești să nu ajung

teodor mazilu

Niciodată nu m-am uitat în urma mea...

Niciodată nu m-am uitat în urma mea De m-aș fi uitat, aș fi văzut tropăind Hoardele barbare ale singurătății mele Eu de mine a trebuit să mă vînd.

Cu ochii spaimii am văzut femei Și spaima am schimbat-o în răsfaț... Așa s-a și născut, din frică și durere Înselătorul, tristul meu desmăț...

E drept, O liniște se coborî o vreme Din carnea îngîndurată și flămîndă... Nu mai știam că lupii au ochii mei albaștri Că vor să mă sfișie și mie să mă vînd.

Voiam să scap de lupii incestuoși și cruzi Dar nu aveam puterea. Și atunci un îndemn Pornit într-o femeie de îerburi năpădită Mă săruta pe gură și mă făcu etern...

Din teamă se născuseră și lupii și răsfațul Dar se iscă o spaimă din sufletul meu viu... Și nou-născuta spaimă distruge veșnicia Și mă înfipse în noaptea aceluiași pustiu.

Mă simt un vrăjitor străin și rece

Mă simt un vrăjitor străin și rece Triumfurile îmi curg ca niște zdrențe, O noapte mi-o ascund în altă noapte, Minunile dau semn de bătrînețe.

Moșie în magii și alchimii Ca un bătrîn în surdele-i jivine. Aștept copii îngîndurați și cruzi Să le împrumut secretele divine.

Am fost un cuib — de unde Înfricoșate păsări se îndreptau spre sud Și doar cîineasca hărmlăie Aveam puterea s-o aud.

Desăvirșirea cîrnii nu-i pustiu! Nu e nici ultimul popas. Albastrul zace — galben și învins Deasupra morții care a mai rămas.

Chiar dacă nu vă caută iubita...

Chiar dacă nu vă caută iubita Deschideți larg toate porțile, n-o împiedicați Să intre... De ce să stingheriți Pașii ce nu se vor auzi niciodată?

Dacă nu există flori... Lăsați-vă străpunsii De aromele și ghimpii unui trandafir imaginar...

Așteptarea voastră va fi roșie și tandră... Ca trandafirii din grădina mea...

Dimineața, Țuculescu s-a trezit devreme și s-a apucat să picteze. Pe la prinz, foarte bine dispus, terminase ne-a chemat pe mine și copii: „Venii să vezi cind din filmul „Lilly”. Cind ne-am dus acolo, cind am ajuns în fața lucrării lui, ce să vezi? Clownul era cu totul altfel decit cel din film. Era făcut din trei troițe suprapuse, cu niște ochi de pînă, verzi, încit nu îmi amintea nimic de clownul din film. Păstrase doar luminozitatea culorilor din filmul „Lilly”.

— Acorda Ion Țuculescu o anumită semnificație trecerii culorilor?

— Îubea foarte mult culorile. Îmi spunea: „Culoarea aduce fericire oamenilor. Culoarea îndepărtează, estompează cenușii și uritul. Culoarea alungă oboseala. Ar trebui ca în fabrici să se pună cî: mai multă culoare. Ar fi fost foarte bine”. Fiecare culoare avea o semnificație aparte pentru Ion Țuculescu. Roșul reprezenta viața. Verdele era culoarea speranței. Galbenul semnifică soarele, lumina. Violetul reprezenta melancolia.

— Tot timpul a conferit același sens culorilor?

— Cred că da.

Mărturii despre Ion Țuculescu

— A întreprins studii din punct de vedere chimic asupra culorilor, mi-ați spus. La ce rezultat a ajuns?

— Îi interesa vital această problemă. A studiat compoziția chimică a culorilor îndelung, cu perseverență. Concluziile, rezultatele cercetărilor sale, le-a valorificat pentru propria sa pictură. Era preocupat să nu i se oxideze culorile, să nu-și piardă culorile niciodată strălucirea lor inițială. Spunea că dacă moare culoarea, atunci moare și pictorul. Aproape că nu îl preocupa viața lui atit cit viața viitoare a culorilor. Ținea să rămînă culorile durabile, strălucitoare, proaspete, așa cum le-a văzut ochiul său.

Testamentul lui Ion Țuculescu

— Se păstrează, imprimată pe bandă de magnetofon, vocea lui Ion Țuculescu?

— Nu. Nu există așa ceva. Îmi pare rău că nu există. Nu m-am gîndit la lucrul acesta.

— Acum, cu toate că e un prilej care vă întristează, desigur, vă rog să-mi vorbiți despre stingerea, despre sfîrșitul lui Ion Țuculescu. Sfîrșit prematur. Cum s-a întimplat?

— S-a îmbolnăvit la sfîrșitul anului 1961, în luna noiembrie.

— În ce condiții?

— S-a îmbolnăvit brusc. Făcea frisoane, care durau aproape o oră, însoțite de temperatură mare.

— A fost precizat diagnosticul?

— Nu s-a precizat diagnosticul. Analize, peste analize. Toate tratamentele nu au dat nici un rezultat. Medicii au spus că este necesar să se interneze. El a refuzat internarea. Spunea că are de lucru. Că nu are timp de pierdut. Tot timpul a lu-

crat. A redactat lucrările științifice asupra infuzorilor și a protozoarelor de la Marea Neagră. Boala s-a agravat. În ianuarie, 1962, a trebuit să-l internăm la Spitalul de la Fundeni. S-a decis că trebuie să fie operat. Medicii bănuiau că la ficat are ceva...

— Cine l-a tratat?

— Profesorul Dan Gerota. Soțul meu avea o mare încredere în Gerota, care i-a fost coleg și în școala primară și în liceu și la facultate.

— Pină la urmă a fost operat?

— Da, a fost operat și în ziua de 8 martie 1962. El nu a cunoscut diagnosticul. Nu am îndrăznit să i-l spunem. El spera că se va face bine.

— După operație a mai pictat?

— Pe la sfîrșitul lui aprilie, la 26 aprilie, a făcut un tablou: „Ochii și spiralele materiei”. E o lucrare plină de lumină, de culoare intensă, cu o pastă groasă. Iar a doua zi, la 27 aprilie, a făcut ultimul său tablou, un autoportret. Din el, din Ion Țuculescu, ce mai rămăsese? Decit ochii, pilpiau abia. A conturat acești doi ochi în formă triunghiulară, sugerînd o scurgere, sfîrșitul. Și a dublat ochii. Avea obiceiul să dubleze lucrurile căroră le dădea importanță. Ochii i-a pictat pe un chenar de troiță, care simbolizează geniul uman, semn că și-a dat viața pentru oameni. Ochii i-a împremuit cu un chenar de sicriu. Iar viața, care simțea că îl părăsește, a trecut-o dincolo de acest chenar, prin șirul virgulelor — semnul că ochii lui vor rămîne vii în pictură și în opera sa științifică.

— N-a mai pictat?

— Nu. Privea doar tablourile din preajma lui.

— A citit în acest timp?

— Nu putea să citească. Eu îi citeam. Îi citeam nuvele, romane, poeziile lui Bacovia, care îi plăceau. Îi citeam și din Caragiale.

— Care au fost ultimele cuvinte rostite de Ion Țuculescu?

— A murit în ziua de 27 iulie, 1962, într-o vineri după-amiază, la ora 18 și 20. Pină în clipa aceea am stat de vorbă. Era lucid. Vorbea de pictura lui. Spunea că e fericit că a reușit să realizeze ceea ce a realizat în pictură și în știință. Îi părea rău că nu a putut, probabil nu i-a fost permis, să ajungă la o treaptă mai înaltă, la scara marelui făgăduințe. Că el a avut un plan, un proiect atit de mare, cuprinzător, și nu l-a putut duce pină la capăt. Dar, totuși, este fericit cu ceea ce a făcut. Spunea că e convins că a zămislit o operă mare, durabilă, care va fi recunoscută într-o zi. Deci, să am grijă de pictura lui. După aceste cuvinte, odată îl văd că mă strigă: „Meri!” Cu spaimă m-a strigat. Eu eram lingă el. Și am spus: „Aici sint!” Și el a spus: „Unde ești?” Și iar am răspuns: „Aici!”

Cind m-am uitat, ochii îi erau tulburi. Parcă nu mă vedea. A întins miinile spre mine. I-am luat miinile întrale mele. El a mai spus: „Ce fericit sint că ești lingă mine!” Și atit a fost. A respirat adinc, de două ori. Și s-a făcut galben ca ceara.

— Există un testament artistic al lui Ion Țuculescu?

— Înainte de sfîrșitul lui ianuarie, 1962, cind internarea devenise un imperativ, și stăruiam să accept, atunci, foarte senin, a spus:

— Da, mă internez, dar lăsați-mă trei zile ca să-mi fac testamentul. Și și-a făcut testamentul. Așa a intitulat lucrarea: „Testamentul meu plastic”. Lucrarea aceasta este executată pe o pinză de trei metri pe 1,40 m. Trei metri pe lat și înaltă de 1,40 m.

În „Testamentul plastic”, prin culoare, prin linie, Ion Țuculescu a redat lupta între bine și rău, marea sa speranță în triumful geniului umanității.

Ion ANGHEL

Luceafărul

Număr unic.

Apare între un an și altul.

PARODIE

Prea multă organicitate dăunează

Cum ar trebui să facem și cum facem, vai, uneori —

Revista **Luceafărul** își face o onoare, din a continua existența sa cu acest editorial, aici de față, în care problemele cele mai arzătoare vor fi tratate la modul cel mai arzător, iar problemele cele mai grave vor fi tratate la modul cel mai grav. S-a constatat în ultima vreme — de ce să n-o afirmăm în mod deschis, tovarăși? — că există o prea mare legătură între editorialele revistelor și restul materialelor care se publică în reviste. Aceasta este o tehnică aberantă și trebuie s-o spunem, încă de la primii noștri pași în arenă. Materialele din corpul revistei noastre se leagă prea „temperamental” de articolul de fond. De exemplu, dacă editorialul vorbește despre necesitatea unei literaturi monumentale, cum dai pagina doi, observi semne foarte dureroase de literatură monumentală. În paginile 4-5, găsești artă monumentală și, până la sfârșitul revistei, uite-așa te sufoci de-atita monumental. Nimic de zis, și nouă ne place literatura monumentală, și credem în caracterul monumental al literaturii, dar venim și ne întrebăm — n-ar trebui lăsat totuși un spațiu de toleranță între ce ne propunem și ce realizăm? Ce-o să creadă Viitorul despre noi? Uite, vă spunem noi ce-o să creadă Viitorul despre noi: Viitorul o să creadă că **Scritorul evazionist s-a născut editorialist**. Noi considerăm că e de maximă necesitate instaurarea unei ordini mai riguroase, în sensul de a mai încerca să nu ne fimem toldeana de cuvânt, în revistă, în raport cu ceea ce am promis în editorial. Puțină demagogie n-ar strica. Asta e nenorocirea noastră: sintem prea sinceri. Promitem în editoriale că nu ne place literatura tristă, și-al dracului să fie ăla care mai publică literatură tristă. Numai literatură veselă publicăm, de se țin linotipiștii de burtă, de-atita ris.

Cineva ne-a și întrebat: — Dumneavoastră, aștia de la **Luceafărul**, de ce nu vedeți decît partea roză a realității și nu vedeți și greseliile? Ni s-a făcut o mare imputare și n-am știut cum să-i răspundem. Și totuși, e cazul să ne facem o analiză mai atentă. Mergem pînă acolo încît susținem că am dori să ne facem o **autoanaliză**. Și numim drept șef al secției de autoanaliză pe criticul Nicolae Ciobanu, care va avea de rezolvat numai două probleme: Prima — să fie analizat ca obiect al analizei, și al doilea să analizeze el obiectul ca subiect al analizei. La analiză vor participa tovarășii: **Ilie Constantin**, cunoscut și sub numele de Șarpele cu două Capete, Capul Creator și Capul Critic, **Alexandru Ivăsiuc**, în care Nicolae Ciobanu a tras în timpul vieții sale, **Aurel Dragoș Munteanu**, cunoscut și sub numele de Băiatul Fără Noroc, **Ștefan Băntulescu** ce ne va trimite mutărilor în plic, **Marin Sorescu**, în același plic, pentru ca să nu se alerteze de pomană Oceanul Atlantic, **Sânziana Pop** cu întreaga grădiniță de copii precoci pe care i-a lansat, **Szasz Janosz**, pentru diversitate stilistică, **Eugen Barbu** ca veteran al războiului revistei **Luceafărul** cu ea însăși, **Adrian Păunescu**, ca prieten devotat al tuturor redactorilor șefi cu care a lucrat și cărora pînă la urmă le-a redat libertatea de a merge la masa de scris.

Noi sperăm că, luptînd împreună, vom reuși să desprindem editorialul de restul revistei și că, în mod simbolic, d-voastră, cînd veți vorbi despre acest editorial, nu-i veți spune: el, ci **dînsul, dumnealui**. Aceasta spre binele nostru, al tuturor.

SINCER

PARODIE

La o cronică de Ilie Constantin

Nici nu-și dă seama ce dreptate are Dan Cristea cînd afirmă: „opera există independent de autorul ei, care poate să moară, ceea ce și face din cînd în cînd”. Mai întîlnisem pătrunzătoare intuiție într-un eseu al lui Petru Poantă „Cine pe cine” și ne mirasem. Afirmă criticul: „noi sintem aceia care...”

Ochii mei stăteau perpendicular pe cartea în discuție și mi-a venit în minte ce-mi spusese Ghidirmic și Dana Dumitriu, (era de față și Dan Laurentiu) cîndva în toată ziua: „Așa ceva nu s-a mai văzut, Ilie, pe cuvîntul meu”. Atunci, să nu-l crezi pe Valeriu Cristea? Acesta a intuit cu adîncime: „Opera se face, înainte de orice, din cuvînt”, pentru ca să vină Cornel Regman și, punînd piciorul pe cămașa, să adîncască revelația: „Cuvîntul face bulbuc la gura pesterii”.

Ce să ne tot ascundem după degete? Vorba lui L. Ulici, V. Răpeanu și G. Călinescu: „Totuși...”

PARODIE

NICHITA STĂNESCU Chiriță în provincie

Se dedică lui Gheorghe Puslojic Tomozei cu Dumbrăveanul lor cu tot.

Intră Poetul cu Prozatorul pe umăr, mai sus, de omoplat,

și duse minile la gură și strigă: Chiriță! Chiriță!

Iar ecoul răspunde: Irită, rită! Și Prozatorul dispăre.

Cei doi pleacă să-l caute, ideea avea nu numai gură, ci și picioare.

Și-l întreabă pe Lavrenti Fulga: „Nu ați văzut Nu ați cunoscut Chiriță păgînă Cu briul de lînă, Pe-ăci chiuind Și Volkswagănd?”

Dar nimeni nu observase nimic.

Și-atunci Poetul duse minile la gură și strigă: Chiriță! Romanticule! Chiriță! Necesarul! Chiriță!

Iar ecoul răspunde: E în provincie!

Tinerele noastre speranțe

PARODIE

Sport de Adrian Păunescu

Stînd și uitîndu-mă la cronicile mele sportive și la felul bizar al cauzalității pe care o stabilesc uneori —

Mare ne-a fost bucuria aflînd că tinărul care a spart porțelanurile Marelui Magazin de Scumpătăți din New York poartă același număr la pantofi (42) ca și Angelo Niculescu, antrenorul echipei noastre naționale, care ar trebui deci dat, odată pentru todeauna afară.

Dacă nici acum nu se va întîmpla asta, eu pur și simplu nu știu ce să mai cred.

Ne-am făcut de risul Europei și al continentelor limitrofe, calificîndu-ne între primele 8 echipe de pe continent. Rușine! O gravă răspundere atîrnă asupra capului lui Mircea Angelescu, pe care nu-l neg.

Mi s-ar părea normal, de asemenea, ca după treaba cu porțelanurile și după destituirea lui Angelo Niculescu, să urmeze și fireștile destituirii ale lui Toșescu Urziceanu, Anghel Alexe și Aurel C. Neagu.

Trebuie văzut dacă rudele lor au slujbe și trebuie acționat să nu le mai aibă. Căci o dreptate parțială e o nedreptate.

Cui i se mai poate părea întîmplător că Angelo Niculescu și acei cetățean cu porțelanurile poartă același număr la pantofi?

PARODII

ZAHARIA STANCU

Cîntec

Sub cerul limpede ședeam
cerul limpede ședeam, sub,
Grivei se uita la mine cum cîntam
deoarece eram amindoi la club.

De ce eram acolo și nu în altă parte,
în altă parte de ce nu eram?
Că sint, astăzi, vii sau că sint moarte
păsările au stat și ele pe ram.

Zăpada se topește chiar dacă-i murdară,
gunoial arde chiar dacă-i murdar,
cînd eram în clasa a IV-a primară,
era și Grivei în cursul elementar.

Focul e de foc și aurul e de aur,
Grivei e de os și pielea lui e de piele,
taur să fi fost și smîntîna de taur
și tot am li ajuns ucele.

Merg pe drum, Drum merg pe. Pe drum merg.

Capătul vieții îl văd, capătul vieții.
Încep să gîlî, încep să alerg.
dar mă țin de pulpană scaieții.

Ce să fac? Dușmanii mei sint oale,
alții țesturi, alții lut, alții frunzișul vested,
toți sint pămînt, pămîntul acesta moale.
Și cînd merg îmi calc dușmanii pe creștet.

Șoarecele e soarece, de ce să fie barză?
Zorzărul nu cîntă, iar laurii nu urzică,
Ești prost sau deștept? Cînd mori, nu contează:
ciinele e ciine, iar pisica e pisică.

Gara Periş — România.

În prima ședință a Cenaclului Revistei
Celorlalți, Cezar Bollică va citi din ver-
surile lui Trajan Iancu, Alexandru Vla-
hutaș va conferența pe tema „Amintiri
despre Valeriu Răpeanu”.

Nu uitați!
Ne vedem marți 15 februarie 1971 în
antecamera lui Lawrence, Boga.
Așteptați 10 țesături.

IN ACEST NUMĂR

Ați observat că nu lipsește Al. Paleontologu
Nici vorbă să-l pierdem pe Teodor M. Azilu
Sînt cu noi Ilie Contestin și Nicolae Marotă
Este de partea noastră etcetera

PARODIE

Un gînd de Teodor Mazilu

Sînt unii care cred că a avea idei înseamnă totul. Ei își inchipuie că sufletul se hrănește cu idei. Ei cred, uneori cu sinceritate, că e destul să ai idei ca să poți trăi.

Am fost și eu printre cei ce găseau în idei o hrană așa zis spirituală. O idee îmi era deajuns pentru o zi întreagă. Cu trei idei petreceam trei săptămîni. Ideile îmi țineau și de cald și de frig. Nu făceam un pas fără să mă gîndesc la o idee.

Sînt mulți încă aceia care cred că a avea idei e totul. Phu! Nici vorbă de-așa ceva!

Tradiționala noastră pată de culoare

EUGEN JEBELEANU

Un kilogram de zarzăre pentru Pablo Picasso

Pablo Pablito Pablîșco Pablîțu are doi gemeni. I-a dat Dumnezeu. Ei au învins moartea și uretului lor simultan și vehement i-a speriat pe tirani și l-a bucurat pe Pablito.

Intr-adevăr, cine ar putea opri copiii să se nască? Poate numai mamozii și moasele. Și cred că nici mamozii n-o mai pot face. Poezie, și s-au mai născut doi prunci, dă-mi voie să ți-o spun.

Intunericul și Obida, care i-au îngunuchiat pe ațuția fii ai planetei noastre, au căzut în lături acum, cînd s-au născut cei doi copii ai lui Pablo Pablito Pablîșco Pablîțu Pavel. Ca doi pomeți ai pămîntului, așa s-au născut. Și s-au născut în contra întunericului și a Fiarei și atîrnă de gîtul tău, Pablito, cum atîrnă doi cercei, ay, ay, ay, de urechile noduroase ale unei spălătoare din portul pe unde ai trecut tu, cînd aveai douăzeci de ani, Pablito, Pablîșco, Pablîțule.

Și pentru că vorbesc despre tine, dă-mi voie să vorbesc și despre ceilalți Pablo, din acest secol dificil și vestejit, în care mandolinele behăie la urechile regilor și regii cască și aceasta e însăși prăpastia, Pablito. Și tu o știi bine.

Dă-mi voie să vorbesc despre Pablo Neruda și despre Pablo Casals și despre Pavlovici Cehov și despre Nea Pavel de la Uniune, și despre Petru și Pavel și despre Pavel Dan și despre Paul Georgescu, ay, ay, ay, ay...

Cit vom mai suporta noi oare Umilița și Tristețea și Urîtul? Pablo Pablito, dă-mi voie să-ți trimit un kilogram de zarzăre din țara mea pe care o iubești atît. Dar ce mai face Cutare și Cutare? Ce mai zice Cutare și Cutare?

Te-aș ruga, dragul meu Pablo Pablito Pablîșco Pablîțu să stai un moment să-mi plec capul și să te sărut pe cămașa în dreptul inimii tale minunate, de om al veacului și poate mai mult decît atît, ay, ay, ay, ay... Pablo Pablito Pablîșco, drag inimii mele, tu ai adus lauri frunziș triste a Pămîntului nostru.

Nu știu de ce îmi vine în minte, mereu, paltonul tău găurit de focurile de țigară ale dușmanilor libertății. Te revăd vesel, acum cînd îmi dau seama că gemenii tăi atîrnă de tine ca doi nasturi de aur, la același palton, găurit de aceeași dușmani cu țigările aprinse Ay, ay, ay, ay...

„Numai oamenii vii au viață, ceilalți n-au”

De vorbă cu o fantomă care corespundea exact idealului pe care mi-l formasem despre fantome.

(Parodia unui cunoscut stil al unui cunoscut autor care ample prasa)

— In ce ani ai debutat, fantomă?
— Ca persoană sau ca fantomă?
— Ca fantomă.
— Am avut o fază de trecere de la persoană la fantomă, care a durat cam mult, deoarece pe vremea aceea, prin anii '40 și ceva, erau încercări de sociologism vulgar, ca și încercări de estetism agresiv, care împiedecau fantomele cinstite să-și urmeze calea lor.
— Ai pronunțat cuvîntul cale?
— Am pronunțat cuvîntul cale.
— Bine, da-ți dai dumeașă seama ce ai făcut, pronunțînd acest cuvînt? Hai, răspunde-mi, n-o sfecă!
— Dragul meu prieten, cred că e momentul să-ți spun că eu personal consider că tu ești cel mai mare poet român în viață, în vreme ce soția ta e cea mai mare poetă în viață. Spune-mi ce prietenii mei ai?
— Îi sorb cuvîntul de pe buze, profund de faptul că una dintre ele e așfel mai prominentă, lui Eugen Barbu?
— Eugen Barbu e cel mai mare scriitor român în viață din cei care au lucrat vreedată cu Dinu Săraru. Alt prieten?
— Alt prieten al meu, și dă-mi voie să spun mieu și tu meu, este Titus Popovici.
— Despre Titus Popovici, cunoscut și sub numele de Brutus Popovici, ce pot să-ți spun? El este salvarea istoriei noastre naționale în multe vecuri în care părea că nu mai există salvare. De altfel, Brutus Popovici este băiatul acela care ținea stîlca cu whiskey la Winston Churchill într-o frapieră cu gheață la con-vorbirile de la Ialta. Ce prietenii mei ai?
— Îi iubesc pe Eugen Jbebeleanu, pentru că-l suportă pe Adrian Păunescu. Îmi place răbdarea acestui bărbat frumos și țepos, ce pendulează între trei vîrste: 20-21 și 22 de ani.
— Despre Eugen Jbebeleanu n-aș vrea să vorbesc de data asta. Aș prefera să vorbim despre Geo Bogza. Ești de acord?
— Cum să nu fiu de acord!
— Geo Bogza este Turbul din Pisa al culturii române contemporane. Dușmanii spun că în cîteva vecuri statura lui se va prăbuși, dar prietenii se uită la el ca la un simbol al independenței artistului.
— Dragul meu, nu-mi dau seama care dintre noi vorbește în clipa de față.
— Atunci, hai să facem o pauză și să terminăm cu un cuvînt spus de amîndouă gurile.
— De ambele aceste guri?
— Jos infraținea! Trăiască luna decembrie!

PAUZA

În pauză „cei doi interlocutori au consumat o cafea”, cum ar spune Titus Popovici, adică Eugen Barbu ar fi reușit să-l mîrînce.
— E adevărat că ești înșurat?
— Da.
— Știam eu.
— Dragă domnule reporter, fii te rog bun și dă-mi drumul la mină, nu mă mai stringe așa, că nu plec. Ți-aș rămîne foarte îndatorat dacă ai fi de acord să vină cineva de la administrație și să pui să-mi desfăcă lacătul cu care m-ai legat de scaunul redacției dumitale, ca să pot să-mi exprim părerea pe care mi-ai cerut-o cu atît insistență despre libertatea individuală.
— Spune-mi mai bine cine e șeful vostru acolo, la fantomă?
— Ce să-ți spun, dragul meu, numai oamenii vii au viață, ceilalți, n-au.
— Îți place „Reconstituirea”?
— Îmi place foarte mult.
— Îți place „A noua zi de dimineață” de Radu Babadag?
— Mor după ea, trăiesc după ea.
— De ce nu vii la Cenaclul nostru?
— Crezi că o să se interpreteze? Dacă e cazul... vin.
— Nu se pronunță vin, se pronunță viu, cu u de la urlet.
— Spune-mi replica dumitale preferată, și după aceea ți-și eu pe-a mea.
— Viața e trecătoare. Spune și dumeașă Fantomache.
— Și moartea e trecătoare.
— Numește-mi osul dumitale preferat.
— Iubesc femurul, dar ștîmez osul frunții.
— Dă-mi voie, dragă vizitatorule din alte tărîmuri, să-mi ascuți puțin creionul de cătușa dumitale.

Orașe pustii?

Insemnări de pe Lotru

Poate să pară ciudat la prima vedere un astfel de subtilu pus în capul unei rubrici de artă plastică...

Construcții Lotrului au pornit de la ideea, întru totul salutară și corespunzând etapei socializării multilaterale dezvoltate...

În fața acestor realizări, mai mult decât interesant, descumpănăște puțin lipsa orientării plastice. Din ce în ce mai puțin, edilii inspirați și acestor locuri au săsosi, n-au mai avut puterea să-și dea seama de o dimensiune absolut necesară orașelor lor...

Grigore HAGIU

arte

UN PICTOR ROMÂN ÎN ITALIA

Constantin Udriou

Nu-l cunosc pe Constantin Udriou și nici nu am văzut nicodată vreuna din pinzele lui.

Dar am avut prilejul de a-i întâlni numele însoțit de elogii, în presa italiană. Am aflat astfel că tânărul pictor român a avut expoziții personale la Sassari, la Alghero, la Nuoro...

Ce a oferit Constantin Udriou publicului italian? Lucrări în ulei, fresce monumentale în stilul bisericilor românești (bizantino-romane)...

Experiența, destul de bogată, în ale vieții și ale presei ne-a fixat, dacă nu asupra valorii absolute a picturii (pentru asta ar trebui cel puțin să-i vedem lucrările), cel puțin asupra condițiilor în care peste hotare se descurcă.

Întii, ne-am dat seama că e lipsit de prețiosul sprinț oficial. În al doilea rând că succesul lui nu se datorează francmasoneriei modernisto-drogo-hippice. Și, în fine, că Udriou muncește prea mult ca să se mai ocupe de activități extrartistice.

Cum a început aventura? Într-o fericită zi, un reprezentant al muzeului din Sassari a intrat întâmplător în expoziția de la Sibiu a tânărului Constantin Udriou. Impresionat de cele ce văzuse, de lucrările „violente, fantastice e ad un tempo richi di poesia”...

Critica italiană relevă că pictura lui Udriou reamintește „fascinantul trecut al țării sale, și reia în actualitate cele mai frumoase experiențe ale artei bizantine”.

Acești critici observă înrădăcinarea picturii noastre, pe de o parte de Nuovo Rinascimento Italiano ca și de pictorii stienzi din „ducento”. Pe de altă parte, Udriou ar fi un pictor modern care a asimilat arta lui Franz Marc, a lui Brauner, a lui Brâncuși, a lui Wols, dar care nu împinge antinaturalismul pînă la abstracțiune.

Spicuesc din opiniile criticilor de artă italieni care, detectând inspirațiile informale, proclamă fără excepție personalitatea picturii române, fantezia lui care transpune, transformă și reinventează. Constantin Udriou

Desene de TUDOR JBELEANU

TELEVIZIUNE

Șansa și neșansa butonului

Să acceptăm că publicul literar poate fi măsurat după numărul cărților care se vînd. Să spunem că publicul de teatru și publicul săliilor de concert și publicul săliilor de cinema poate fi măsurat după numărul biletelor care se vînd. Dar publicul de televiziune cum poate fi măsurat? După rețeaua electrică?

Tirajele ridicate, rețelele bune pot reprezenta indicii de calitate. Evident, indicii din punct de vedere al gustului public, dar totuși indicii. Dar ce semnificativitate televiziunea dispune parca publicului ei? Televiziunea se vînd pe viață și nu săptămîna de săptămîna din motive ca programul de luni pînă sîmbătă se anunță să fie interesant. Cum se poate afla în televiziune cum pot sălii redactorilor și reporterilor și realizatorilor să se deschidă și cînd se închid butonul peste emisiunile lor? Să recunoaștem oare că aceste impresii sunt „sistemul” de măsură cu cel mai accesibil caracter public și de larg consum este insistența afișată la cea mai mare distanță de public și de consumator. În punctul acesta există ocazia de a se lucra în gol, fiindcă exact ocazia există pentru ca o emisiune de televiziune să își atingă scopul tot așa cum există pentru ca emisiunea de televiziune să nu-și atingă scopul. Cane poate

verifica? O carte slabă se poate refuza pe piață, și un spectacol slab se poate refuza „producătorii” știu cînd pierd și cînd câștigă dar refuzul publicului față de televiziune cum se poate manifesta?

Ideea principală este că televiziunea trebuie să-și cunoască publicul. Ideea principală este că eficiența emisiunilor trebuie verificată în mod concret. Ceea ce ne imaginăm noi despre public are valoare abia atunci cînd publicul se recunoaște în ceea ce noi am imaginat. O emisiune de literatură, de exemplu, oricît de bine gândită și structurată este o emisiune valabilă abia în momentul cînd tendința ei s-a comunicat. Valoarea unei emisiuni de televiziune se confirmă abia în clipa cînd ea este acceptată de categoria socială, sau de categoria de vîrstă cărora îi este adresată. Pentru aceasta este însă nevoie ca televiziunea să aibă raporturi concrete cu publicul ei, să-și verifice temporar eficiența. Eu nu știu dacă televiziunea noastră a avut asemenea inițiative, nu știu dacă există contacte permanente cu publicul, dacă s-au realizat anchete și teste informative, dacă da, foarte bine, dacă nu, nu mai este timp de pierdut. Emisiunile televizivului sînt la ora de față emisiuni specializate, sînt emisiuni de public fix. Emisiunile de copii au publicul lor, emisiunile de tineret au publicul lor, emisiunile de reportaj și anchetă au publicul lor după cum și emisiunile în limbile naționalităților conlocuitoare au publicul lor și emisiunile de varietăți și seriale, și alte emisiuni. Cînd că fiecare emisiune de televiziune își poate consulta din cînd în cînd publicul. Fiecare emisiune de televiziune poate depăși riscul de a trage alături de tîntă, și fiecare emisiune de televiziune poate depăși neșansa butonului. Tată: în clipa de față asistăm la ofensiva anhetei și-a reportajului. Tot în clipa de față asistăm la demnitate variată. Întîmplările acestea, nu lipsite de cauze și de concluzii ar avea mult de câștigat de pe urma consultării publicului. Sigur: vor fi și vorbe de laudă și de mustrare, dar vor fi vorbe și semne adevărate, micul ecran se va transforma în cortină, vor fi aplauze, se va comunica.

Sânziana POP

AMFION

SPORT

Hohotim, hohotim,

în ziua turnării cenușii în cap

De luni dimineața, de cînd prietenul meu Romulus Balaban ne-a ajutat să aflăm în ziarul Sportul că Angelo Niculescu a îmbătrînit „în 1971, cu mai mult ani”, eu și, în general, noi, oamenii, hohotim, hohotim de plîns. Stăteam la terasa, mă uitam la cer, mă gîndeam ce trecători sîntem și m-a pînă plînsul. Mi s-a făcut jenă de mine însumi, cit de rău pot fi uneori, cit de porcin, cit de îndrept, și mi-am dat seama că de fapt eu n-am nimic de împărțit cu Angelo Niculescu și că enervarea mea cea mai mare în problemele fotbalului n-are, nici pe departe, intensitatea enervării mele celei mai mici din domeniul literaturii. Și totuși, nu credeam să trăiesc ziua aceasta în care Angelo Niculescu să declare sus, în dreapta paginii întâia a ziarului Sportul: „M-am lăsat indus în eroare de...” sau „am crezut deci că totul e-n ordine...” înțelegînd abia ulterior că... am greșit de asemenea față de...”

Doamne, aceasta e ziua turnării cenușii în cap. La oita cenușă, merită lăudat și focul care a produs-o, pentru că, abia desmilit din hățișurile autocriticii de pe prima pagină a lostei mele bătrîne gazde, ziarul Sportul, intru în pagina a treia, cu capul înaintea. Și ce observ? Cenușa continuă să cadă, în valuri lenese, pe frunța înaltă a antrenorului Angelo Niculescu: „îmi reprobare faptul că...” Mă repetă cu amîndouă miinile și-l în de-ale sale pe Angelo Niculescu, să termine o dată cu acest proces inflam. În fond, cine vă dă dreptul d-voastră, Angelo Niculescu, să-l bată în public pe Angelo Niculescu, antrenorul echipei noastre naționale? Dar, dali-mi voie s-o iau și-oasă! Angelo Niculescu nu e oțicine. El aproape că nici nu e. El țărăzînt. El a ajuns nu persoana, ci exponent. Cînd zici Angelo Niculescu, zici fotbalul românesc, și cînd zici fotbalul românesc, zici Angelo Niculescu. Și nu știu ce mă face să-mi aduc pe lac aminte de Caragiola. Poate numele Angelo? Poate blestema asta de limbă română, ce nu ne dă voie să fim patetici decît o dată la 10 ani? Dar să ne mai termine o dată, totuși, cu bătaia asta de joc! Ajunge te miri cine, un Angelo Niculescu de la ziar, să spună despre Angelo Niculescu că și cînd ar vorbi despre sine: „Publicul nu mă iubește pentru că nu sînt spectaculos. Sper însă că mă stimează pentru că am contribuit la obținerea unor rezultate apreciate”. Și, nițel mai departe, ce-mi aud urechile invadate de vîietul unui an întreg? Ascultăți: „Sincer să fiu, aș cam vrea să mă retrag, să nu mai închei un nou contract. Am slot 4 ani, ajunge! Poate ar fi mai bine și pentru mine, și pentru viitoarele evoluții ale tricolorului să cedez locul. Cred că s-a plătit și lumea să mă tot ste în această funcție”.

Ori e un banc al lui Romulus Balaban, ori e un banc al colegilor lui Romulus Balaban, ori n-o fost acela Angelo Niculescu, ci cu totul altcineva. Pur și simplu, nu mai înțeleg nimic. Am impresia totuși că, dacă a fost Angelo Niculescu, acela ce a făcut spovedaniile acelea sentimentale, și la urma urmelor, întru totul respectabile, a făcut-o pur și simplu pentru a ne face inutili pe noi, gazetarilor sportivi, care spunem de mai multă vreme același lucru. Eu știu că n-am nici o treceare la Angelo Niculescu, știu că degeaba l-aș ruga ceva, știu că dacă m-ar găsi adormit pe linia trenului și ar vedea trenul venind, n-m-ar trezi, știu că are și dumnealui suflet și nu-i place cînd e atît, așa că las toată lamentația în gîla lui Ion Băeșu, care intru un goethen final de articol, intru un tancuță strigă spunea: „Angelo, rămi, Angelo, nu pleca!”

Sărac de mine, n-am nici o treceare. Și totuși, în disparența mea de acum, în vînt, să mă duc la Angelo Niculescu, să-i sărui mîna ca unui preot federal și să-l rog: „Tovarășe Angelo Niculescu, nu plecați acum, în urma unor rezultate bune, așteptați o catastrofă, ca să ne confirmați pe de-a-ntregul!”

Dacă pînă la această oră nu s-a găsit cineva să protesteze împotriva cuvintelor denigratoare pe care le-a spus despre sine antrenorul Angelo Niculescu, atunci, la zori unui nou an, mă ridic eu și spun: „Să se termine cu această autocritică huliganică!”

Adrian PĂUNESCU

În artă cantitatea începe să mă intereseze după ce m-am asigurat de calitate. Prefer să aștept un an de zile o simfonie de calitate indiscutabilă decît să înregistrez statistic în același rîstimp douăzeci de simfonii nici prea-prea nici foarte-forte, care vor trăi mai mult în bilanțuri decît în suflete.

Cred cu toată tăria în muzica românească. Cred în valoarea certă a creației celor care ne-au precedat, cred în maturitatea, capacitatea tehnică și forța spirituală a generației actualmente cea mai activă, cred în talentul și vocația celor ce se formează sub ochii noștri. Mai presus de orice cred în fantasticul dar artistic al acestui popor, dar care a produs și produce frumosul în toate domeniile în proporții aproape neverosimile: și m-am convins de realismul fundamental al viziunii artistice românești, de vigoarea cu care arta noastră recumpene în materialele specifice datele esențiale ale dinamicii noastre spirituale concrete.

Nu cred în formalism (nici în artă, nici în viața artistică), după cum nu cred în respectabilitatea ipocrită sau în ierarhiile prestabile. Nu am ajuns încă să cred suficient în metodele noastre de a prezenta muzica românească publicului de aici și de pretutindeni. Și nu văd să se fi pus încă la punct mijloacele educative cele mai eficiente pentru a forma în chip permanent și suplu masa necesară a iubitorilor de muzică. Artistul se sufocă fără public, dar publicul nu are oare nevoie de artist?

Pornesc de la ipoteza că artistul cit și publicul sînt sinceri. Unul vrea să dea ce are el mai bun, celălalt vrea să primească doar ceea ce este într-adevăr bun. Cele două sincerități se cuvîna a fi acordate cu rîndu cu foarte multă inteligență. Aici cred că mai este destul de făcut. Dar dacă artistul își închipuie numai că ceea ce oferă el este bun? Problema spinoasă pentru că dezlănțuie susceptibilitățile și pasiunile. Există însă două remedii: unul ar fi o critică mai activă și — poate — mai curajoasă, altul în afirmarea valorii (rolul ei de căpe-

tenie), cit și în descurajarea nonvalorii (penibil cîteodată, dar — vai — cit ne necesar!); altul este dezvoltarea spiritului critic în masa ascultătorilor, ceea ce devine posibil numai și numai prin educație. Pentru artistul autentic critica spontană a celor mulți și anonimi — care au sau nu au nevoie de produsul imaginației sale — spune mai mult decît articolul de ziar sau revistă care înghețată în cîteva formulări mai mult ori mai puțin grăbite (dacă nu chiar convenționale) emoția — sau decepția — complexă a recepției artistice.

În artă nu contează cantitatea efortului (concretizată în numărul de lucrări produse) ci calitatea rezultatului (vădită în cele cîteva lucrări ce rezistă timpului). Mi se pare că ritmul mediu al producției noastre muzicale în ultima jumătate de veac, de cînd o școală românească de compoziție în sensul adevărat al cuvintelor există, a fost de două-trei lucrări într-adevăr valoroase (și cîteva altele, onorabile) pe an. Poate nu toată lumea este perfect conștientă de acest lucru, dar astăzi avem cele 100—150 lucrări excepționale care compun fizioomia întru totul originală a unui patrimoniului muzical indiscutabil. Tezaurul ar putea fi expus și luminat mai bine. Și n-ar se dea rău, după ce ne-am convins (cel puțin pe noi, dacă nu încă pe toată lumea) de calitatea producției noastre, să ne preocupăm puțin și de cantitatea calității. Renașterea italiană n-ar fi ceea ce este fără profunzimea capodoperelor.

Cred că poate fi și trebuie intensificat efortul subtil al creării vieții: pentru că nu consider arta ceva desparte viață ci însăși viață.

DEC. 1971

Pascal BENTOIU

P.S. Rog a se citi în articolul din numărul trecut „responsabilității și ipocritizii” în loc de „responsabilității și ipocritizii”; de asemenea, în penultimul alineat: „seva circula vigoasă în carnea fructului”.

PRETEXTE

Mai multe cărți decît oameni, semn bun

Potrivit unei inițiative a U.N.E.S.C.O.-ului, anul 1972 va fi declarat anul internațional al cărții. Conținînd stirea, revista franceză Les Nouvelles littéraires scrie că anul trecut au fost puse în circulație cinci miliarde de cărți. Dacă raportăm cifra la numărul locuitorilor de pe glob, reiese că ne revine ceea mai mult decît o carte și cînd, în orice caz, cărțile au început să ne întrecă numeric, — semn bun!

Cităm din revista pariziană amintită mai sus: „Pe tema cărțile în serviciul educației, al inteligenței internaționale și cooperării pacifice și fidelă misiunii sale, organizația UNESCO recomandă încurajarea liberă circulației a cărților, a marilor prime necesare tipării lor, întărirea rolului schimburilor culturale și protejerea patrimoniului literar al umanității, asigurînd susținerea literaturilor orale ce riscă să cadă în uitare... Anul 1972 va fi marcat de expoziții, colocvii, conferințe, în special în cadrul Festivalului de la Nisa. Articolele pe care le discutăm în revista, televiziune, reportaje vor fi consacrate cărții. Un efort deosebit va fi făcut în favoarea lecturii în masă în marile colecții și cu concursul comitetelor de întreprindere. Societatea americană de librărie, editură și distribuție, organizînd noi circuite de bibliotecă, etc... Nimic nu poate înlocui lectura, toate lecturile de cărți, ziare, reviste. Două elemente asigură superioritatea literii tipărite: intimitatea între autor și cititor, posibilitatea de a medita asupra unor fraze, asupra unei idei, de a le reciti în tîrziu, de a le pune în discuție... E de sperat că revista Anului internațional al cărții, precum și efectele ei, să crească în număr într-un viitor mai îndepărtat tot înodau, cum se spune în articolul III al vîitorului CHARTER DU LIVRE: „fiecare țară să-și exprime personalitatea sa culturală și să apere necesara diversitate a civilizației”.

arte

Televiziunea poate face concurență literaturii?

(Urmare din pag. 1)

seră practic necunoscute precum „Portretul unei doamne” în toamna anului trecut în Franța cînd prezentarea serialului Forsyte Saga a însemnat nu numai tipărirea unei noi ediții din corțe, nu numai faptul că romanul a stat luni de zile pe primele locuri ale cîștilor de succes dar și a însemnat întotdeauna în conștiința publică a unui autor și a unei opere. Și este semnificativ faptul că televiziunea franceză ripostează cu un mare serial căruia i se acordă atenția și fondurile necesare după „Familia Thibault” a lui Roger Martin du Gard). Deci și pe această cale televiziunea canalizează gustul public tot spre opere fundamentale, spre valori clasice. Și în consecință nu ne aflăm înaintea unei altitudinii antagonice ci a unei relații care își stîrnește privitorului curiozitatea pentru operele de seamă, pentru marea literatură. Dar televiziunea nu poate rămîne doar un promotor a ceea ce s-a creat altădată. Ea nu trebuie să îndrume gustul cititorului doar către ceea ce a intrat în patrimoniul culturii deoarece așa cum spuneam riscă să anihileze gusturile și uneori să le îndrepte spre succesele facile ale altor epoci, reintroducînd în chip artificial (vezi Rosenbalt) ca să nu mai vorbim că privitorul la televiziune chiar și atunci cînd începe să citească o capodoperă sub influența serialului caută în special acțiunea, întâmplările care ne-au fost sensibile modificată de ritmul televiziunii, de infățșarea interpretelor principali.

Dar pentru literatura vie, pentru ceea ce se creează acum și aici? Acestea e în fond întrebarea. Televiziunea e un inamic? Dacă privim din perspectiva de mai sus fără îndoielă da. Dar televiziunea are posibilități de a recopena virtualele pierderi pe care le-ar cauza acestui domeniu. Mai înțeleg întru treapta cea mai de jos dar nu cea mai lipsită de importanță: cea informativă. Din avalanșa aparițiilor editoriale privitorul trebuie sălătuie ce să aleaga după ce i s-a infățșat un tablou pe cit se poate de complet al acestui proces continuu. Acest memento nu-l deloc de disprețuit. Dimpotrivă chiar în condițiile existenței unei prese de mare tiraj și a publicațiilor de specialitate, televiziunea și nu mai puțin radioul pot oferi publicului celui mai larg posibilitatea să aibă măcar o imagine a dinamicii editoriale. Apoi prin discuția critică (nu intrăm aici în dezbaterile caracterului telegrafic al acestor întîlniri, colocvii, saloane); mai apoi prin prezența propriu zisă a scriitorului care de la simplă infățșare a proiectelor pînă la confesiunea de substanță vine într-un contact mai direct cu publicul. O poezie transmisă la televiziune poate trimite spre autor sau volumul lui, poate stîrni interesul, declanșa anume sensibilități etc. Deci „consumator de timp” nu este un rival al literaturii. Televiziunea poate crește un public în cultul valorilor clasice, poate deschide orizonturi spre opere care pe nedrept erau ignorate și în acele timpuri ale misiunii sale trezească interes spre ceea ce este viu, spre ceea ce este nou, spre ceea ce se creează acum ferindu-se însă de reclama sgomotoasă, de graba care poate induce în eroare o masă mare de ascultători.

Din rival televiziunea poate deveni un prieten al literaturii. Aceasta este realia ideala.

1) În istoria ascensiunii politice a lui Nixon, un discurs la televiziune a avut un efect decisiv, iar alegerea prezidențială din 1965, în Franța, Lecanuet a cîștigat un număr mare de voturi datorită farmecului său personal desăluit tot în timpul cuvîntării la televiziune astfel încît unele alegătoare au sărutat pur și simplu buletinul de vot în dreptul numelui său, după cum demonstrau urmele urăului de bază.

2) Existența a două programe de televiziune în Franța de pîidă care acoperă practic tot teritoriul fără demonstrează că desti 80% din telespectatori pot recepta ambele programe nici statisticile cele mai favorabile paginului său nu demonstrează o maximă de 25% de ascultători. Recent, media a crescut la 32%. Cit privesc experiența programării simultane a două filme ocazională a ridicat un val de proteste în rîndurile opiniei publice acreditînd părerea celor ce susțin că francezii nu le place să aleagă.

3) Chiar și un dirijor ca Leonard Bernstein de pîidă decîndă lecții separate unor „clasiici” ai secolului XX: Mahler, Sibelius, Copland, Sostakovic.

4) Mutînd discuția în alt domeniu: după recentul film „Moartea la Veneția” care folosește ca ilustrație muzicală și Adagio din Simfonia a V-a de Mahler, zeci de mii de discursi s-au vîndut, iar casele de discursi au lansat cîteva versiuni noi nu numai ale respectivelor simfonii ci și înregistrări integrale ale operi lui Mahler.

5) Numărul operelor cu adevărat contemporane transformate în seriale sau chiar dramatizate este înfrîm față de cele clasice.

6) Punctul de vedere al proiectoarei Sânziana Pop merită o discuție specială.

N. CARANDINO

Antologie 1971

virgil teodorescu

Cel care scrie, cel care face literatură (nefericit, răstălmăcit cuvânt!) — se plasează, vrînd-nevrînd, de o parte sau de alta a baricadei și orice încercare de a se stabili într-o țară a nimănui, se soldează cu un fiasco.

Așa fiind, funcția critică a literaturii stă în primul rînd, sub semnul fidelității și sincerității absolute.

Interpreți și încerci să schimbi în realitate, spunînd ce ai de spus de pe o poziție revoluționară.

Dacă poți da strălucire artistică acestui lucru, cu atât mai bine. Avem nevoie de asemenea texte cu dublă propulsie și le salutăm cu stimă.

Dar funcția critică a literaturii devine nulă în lipsa unei autorități morale, oricît am spune noi că timpul îngroapă păcatele.

Ele desfigurează și slăbesc opera și după decenii.

(„Autoritatea morală a scriitorului“)

Ce ne spune

planeta Marte?

Fotografiile luate de al noua crainic terestru indică o mare furtună de praf pe Marte. Dacă ochiul Terrei n-ar fi comis indiscreția, furtuna ar fi avut loc „cu ușile închise“. Așa însă, un spectator a existat: **Messageul**, și el ne trimite de la mari depărtări impresiile lui teribile de reporter rece și obiectiv.

Acum se știe precis că e mult praf pe planeta pe care omenirea, cu o veche presimțire, l-a plasat pe zeul războiului. Faptul s-a înregistrat. Unde veacuri de-a rîndul omenii au crezut că există o civilizație mai bună decît a noastră, o artă marșiană ce ne-ar fi făcut să roșim de grosolănia artei noastre, o academie marșiană în fața căreia am fi bișuiți ca pruncii, nu au fost decît furtuni de praf. Nici un marșian nu era; marșienii eram noi înșine, punîndu-ne singuri cu imaginația noastră în ipostaza cea mai agresivă.

Dacă **messageul** anunță furtună de praf, înseamnă că, acolo, de ceva, s-a ales demult praful. Nu știm deocamdată de ce, dar s-a ales. Altfel, n-am fi primit imaginea acestui fenomen al materiei pulverizate, care, din tot ce neliniștește, inspiră cea mai profundă neliniște, pulberea indiferență, haotică, alcătuiind forme fără înțeles la cea mai slabă adiere de vînt.

Urită pelerină filiiind deasupra planetei războinice: pustie parădă manifestînd pentru ea singură și pentru noi, de aici înainte.

Nici un marșian! — spune trimisul Pămîntului, — tot ce ne închipuim, sintem noi înșine. Fiți atenți! — transmite el febril — eu am văzut, fiți atenți...“.

Constantin TOIU

Tezaur garant

Sămînta de viață, bob veșnic, prunc prim, tu, frate al ierbil, părinte al piinii, bunice al pămîntului, marea mea rudă, splendid, tutelar, demiurg anonim.

Monadă a lumii, sinteză eternă de soare, de ploaie, de vînt și de umă, sudoare și rouă, eforturi și nouri, și jertfă, și raze, și palme voinice, muncite, cuprinse, tăcute și calme, de principii plugarici.

Străbune, bătrîne, principiu și stare, mișcare și simbol, putere și cîntec, și cuget arhaic, și lacrimi, și cumpăt, și stat, permanență, cetate cit țara, și pace de aur, legendă și paloș și pavăză, pază de grindini, de mană, de miini de tilhari.

Tu, hrană a gurii, stropită cu sînge de trup veteran, născut și crescut ca să-ți apere brazda.

Tu, doină, baladă din lada de zestre a moșilor mei. Tu sevă, și forță, ofrandă primită din marile-adincuri, din somnul de oase al bunilor țării.

Fruct nobil al muncii, explozie dulce, miez alb, bucurie a omului liber, cu ochii — sori gemeni — izvor de lumină, sorginte căldurii ce-ți coace destinul de piine pe masa copilului meu.

Pecețe și stemă a gurii de rai pe care-o chem țară. Tezaur garant că mi-e făta curată, că port fruntea sus, că spinarea mi-e dreaptă, că miiniile libere, pașii statornici, făptura — a mea și-a poporului nostru, la fel cum ești tu, al meu și al țării, dreptate și flămară, inimă, griu!

Griu-muncă, eu ție mă-nchin, căci ești numele sfînt, celălalt, și de taină — de ieri și de azi și de mine, de-a pururi — cu care, în rugă rostesc România!

Romulus VULPESCU

Cîntec

Impușcă-mă-ntr-o zi, soare, cînd geana ta spre mări apucă femeia-pasăre să-mi zboare din inimă ca o nălucă;

luaj-mă în joc, vai, fluturi, ghefari, purtați-mă pe frunte

femeia-pasăre prin ciuturi să-mi cearnă aștele mărute;

zdrăbește-mă, tu, stîncă-n vai, înecă-mă tu, vai, în spume, femeia-pasăre de aer

e-o roză moartă, ca de scrum e.

Vasile NICOLESCU

ștefan bănulescu

A terfelii locu și timpul e un atribut care a început să dispară și la necuvințoarea. De două secole, ziua pentru rezistenți nu s-a stins în somnul nopții, ternile n-au încheiat anii, n-au amorțit miinile și capetele și n-au vestejit țara — ceasul, luna, decenții și secolul trezindu-se astfel în inapoi existenței, ci mereu în fața ochilor deschiși, ca o condiție umană fără de care nu poate fi continuată munca și moștenirea celor dinainte, și nici încredința adevărate rosturi pentru destinul urmașilor. Cit de rezervații și sobri sint rezistenții în a se mărturisii prin ce au trecut ei și cei dinaintea lor, devin dintr-o dată pătimasi cînd vorbesc de copiii lor. Vorbesc ca de ochii și de țările pregătite pentru ziua de miine. Vecini mereu cu viitorul, nu-și îngăduie să-l numească numai promisiune, nu sint adică preseșiți de viitorul al II-lea. Trăiți în jum și în explozile ofelului au știința delicată a aerului curat, a arborilor și a plantelor. Au pricepere frumuseții pămîntului, li lucrează minereurile. Li știu și mai bine la lumina zilei trimișii pe o suprafață cîr României poduri, locomotive, turbine, pentru forțurile de civilizație ale hidrocentralelor și termocentralelor. Măsură lor grea, purtînd pecețe sacrificiului pe durate de viață, ca jocul nestins, cuprinde în ea un elogiu ferm al existenței de mai bine și al progresului omenii de omul și de țara noastră.

„Două secole măre și și noaptea pentru viitor.“

Griu greu

Griu. Sint un citadin. Lanțul asociațiilor pornește doar din trăirea vizuală a noțiunii materializate, nu de la imaginea care a căpătat nume, însumind una dintre cele mai concentrate trăiri ale omului. Vedeți, asociațiile au și prins rădăcină: imaginea holdelor verzi, pe urmă galbene, legîndu-se în vînt, cum le priveșc din fereastra trenului;

eu stau la fereastră și griu, cimpii imense galbene fug, și acuma ar urma asociațiile, — munca, truda, hrana și, mai abstract, economia, precum truda și hrana se transfigurează și în cifre și în legi economice la care eu nu mă pricep.

Însă bunica mea, țărancă, bunica mea cînd a tăiat prima piine a griului nou a făcut cruce pe burta piinii cu un cuțit mare de care m-am temut și am mîncat primul colț de piine, cu un sentiment de credință adîncă, în minte;

bunicii mei, țărani, n-au avut nici un petec de pămînt, și tatăl meu și-a făcut studiile de învățare lucrînd noaptea la un brutar, vezi, vezi, din ce în ce mai multe legături cu piinea, cu griul, scriu aceste bilbiite rînduri la cererea revistei „Lucașfăru“ pe loc, la un colț de masă, și cuvîntul GRIU îmi aduce în suflet cuvîntul GREU;

da, cred că este GREU, greu dar frumos, cum mă uit pe fereastra trenului și lanuri, holde de griu fug, sau nu mai fug?, nu știu, sint un citadin...

Jozsef MELIUSZ

laurențiu fulga

Fiindcă sint, într-adevăr, întrebări care dor pînă la măduva oaselor. Și este fapt nedezmîșit că istoria n-a devenit istorie decît prin cei care au avut curajul să pună întrebări. După cum, la fel de cert este faptul că nu-i suficient să pui întrebări, dacă ele sună în pustiu. Astfel că devine obligatoriu acordul perfect dintre conștiința literară a acestui timp și conștiința capabilă să dea răspunsuri. Am ferma convingere că acest acord s-a și anunțat lumii, recent, prin cuvîntul Omului Ceausescu. Nouă nu ne rămîne decît să-l consfințim!

Dar ce este conștiința umană decît reflectarea binelui și răului, a frumuseții și urîtului, a tuturor legităților faste sau nefaste ale unui anume timp, acționînd asupra ei și determinînd-o într-un sens ori altul? Cuget, deci exist! Sufăr, deci exist! Visez, deci exist! În funcție, totdeauna, de ideea de civilizație, sau de omenie, sau de libertate. Dar acestea, toate, sint drepturi inalienabile pe care umanitatea românească și le-a cîștigat de-a lungul a două milenii, cu sudoare și sînge. Luați-mi dreptul de a cugeta, de a suferi, de a visa, implicit luați-mi materia acestor drepturi, și-stunci voi înceta să exist!

Sonet

În memoria lui Miron Radu Paraschivescu

Se lasă ceață roz peste aboruri
Cu neagră margine. De cer aproape,
S-au spintecat în șis, imvinși de doruri,
Galanții tanți din coloidoscoape.

Noi vom mai sta, zgîlții, printre decoruri,
Ba chiar vom auzi cum vor să scape
De noi, tot mai ades cuprinși de zoruri
Ai noștri pași, pe uliți, spre agape.

Tu lăstăne că ne mai ducem încă
În minte stele și ne-am adus omințe,
Lovind țigări cu sărgura fierbinte.

Cum prefăcîndu-se că dorm, mîncîncă,
Încă, darzi cei nășingi ori orbii
Au ascultat în firg povestea vorbii.

Leonid DIMOV

Un an între ceilalți

(Urmare din pag. 1)

gust și pe pricepere noastră, ce autori au mai publicat volume în acest an.

În poezie vom semnala mai întii, pios, trei cărți ale unor mari dispoziți: Uli-mele lui Miron Radu Paraschivescu, Păsări incandescente de Dimitrie Sitaru și Rîm immanent de Vladimir Streinu. Dintre poezii importante din generația vîrstnică, se cuvine să-l amintim pe Zaharia Stancu, care și-a reeditat poeziile și traducerea de versuri în seria de Scrieri abia pornită; la fel, Maria Banuș străbate în cele două volume editate din cite vor constitui masa retrospectivă a operei sale, reluce drumul de la Jora fetelor la Portretul din Fayum. Volume de versuri selective sau inedite editoriale au mai semnat: Emil Botta, un masiv tom de versuri de 400 pagini, Radu Bouraeanu, Miinile orelor, Virgil Teodorescu, Nina Cassian prezentă cu două plachete noi: Marea conjugare și Revenim, Ion Carion, Cîmîntul din stele, Al Lungu, Poeme, Dan Desliu, cu o înfrîsă antologie, în bătaia pierdută, Aurel Rău, Turu cu ceas, Vasile Nicolescu, Clopotul nins, Veronica Porumbacu, Cerc, Coborînd spre generația '60 și pînă la cei mai tineri debutanți, redăcăm în memoria lecturilor culegerile: Cezar Baltag, Șah oră, Constanța Buzea, Sola nerivoli, George Alboiu, Gloria lacrimii, Mihai Ursachi, Missa solemnă, Adrian Păunescu, Viața de excepții și istoria unei seunde Matei Gavril, Pur, Vera Lungu, Alexandros, Ileana Mălăncăușu Inima reginei; debuturi sub nume auspicioz au avut: Horia Bădescu, Marile Eleusii, Mircea Dinescu, Invocatie nimanui, Dinu Flămînd, Azeiron, Paul Emanuel, Existența și cuvintele.

În proză ar trebui amintite o seamă de necesare și utile reeditări. Un roman, scris cu mai bine de treizeci de ani în urmă, Jocrille Daniei, de Anton Holban, a fost tipărit de Cartea Românească, altul, de asemenea inedit, Pelin de mai, al lui Ion Vinea, de către „Dacia“ — Cluj. Dintre

teilor. În 1970 a fost prezent în librării cu Lunga călătorie a prizonierului. Nicolae Tic cu două cărți: Drumul spinos al întoarcerii și Camera cu oglindă, Petru Popescu cu romanul Dulce ca mierea e glonțul patriei, Al. George, Clepsidra cu venin, Debuturi remarcabile: Nina Cassian cu Alt de groază și adio, Al. Popilian, Di-horul, Dana Dumitriu, Migrații și Iindrul George Cimpeanu, Muscătura de sarpe. Din domeniul enigmatic al dramaturgiei, bogat în reeditări, reținem excepționalul volum de Teatrul al lui Teodor Mazilu.

Anul 1971 a fost favorabil criticii și istoriei literare (dar a-l numi anul criticii, cum probabil vor face alții, e la fel de aproximativ și apelativul de an al romanului — 1968, de an al poeziei — 1970 etc.) Teze de doctorat, grave și cu serioasă contribuție în problemă, au semnat: Ov. S. Crăinmăniceanu: Literatura română și expresionismul, N. Balotă, Lupta cu absurdul, Edgar Papu ne-a dat în interpretare personală, Poezia lui Eminescu, Matei Călinescu o viziune globală. Clasicismul european, S. Damian l-a scrutat pe G. Călinescu — romanțier, E. Simion pe E. Lovinescu — scepticul miinuit, Liviu Petrescu i-a dedicat un concentrat eseu lui Dostoievski, iar Valeriu Cristea, cu Tînărul Dostoievski realizează una dintre cele mai pasionante cărți de critică ale anului. Demne de toată atenția sint și volumele cu conținut variat: Virgil Nemoianu, Calmul valorilor, Ion Negoițescu, Lampa lui Aladin, Victor Felea, Poezie și critică, C. Stănescu, Cronici literare, Daș Manuică, Scriitori junimiști, Florin Manolescu, Poezia criticilor.

Specifică anului 1971 ne pare și restaurația publicistică a scriitoriceștii. O soluție de colecție a editurii Cartea Românească a îngăduit apariția unor volume de mare interes, și cu priză la public. E vorba de culegerile de articole iscalite de Z. Stancu. Pentru omenii acestui pămînt, G. Macoveanu, Virsele timpului, G. Ivașcu, Jurnal ieșean, C. Joiu, Destinul cuvîn-

teilor. În 1970 a fost prezent în librării cu Lunga călătorie a prizonierului. Nicolae Tic cu două cărți: Drumul spinos al întoarcerii și Camera cu oglindă, Petru Popescu cu romanul Dulce ca mierea e glonțul patriei, Al. George, Clepsidra cu venin, Debuturi remarcabile: Nina Cassian cu Alt de groază și adio, Al. Popilian, Di-horul, Dana Dumitriu, Migrații și Iindrul George Cimpeanu, Muscătura de sarpe. Din domeniul enigmatic al dramaturgiei, bogat în reeditări, reținem excepționalul volum de Teatrul al lui Teodor Mazilu.

Anul 1971 a fost favorabil criticii și istoriei literare (dar a-l numi anul criticii, cum probabil vor face alții, e la fel de aproximativ și apelativul de an al romanului — 1968, de an al poeziei — 1970 etc.) Teze de doctorat, grave și cu serioasă contribuție în problemă, au semnat: Ov. S. Crăinmăniceanu: Literatura română și expresionismul, N. Balotă, Lupta cu absurdul, Edgar Papu ne-a dat în interpretare personală, Poezia lui Eminescu, Matei Călinescu o viziune globală. Clasicismul european, S. Damian l-a scrutat pe G. Călinescu — romanțier, E. Simion pe E. Lovinescu — scepticul miinuit, Liviu Petrescu i-a dedicat un concentrat eseu lui Dostoievski, iar Valeriu Cristea, cu Tînărul Dostoievski realizează una dintre cele mai pasionante cărți de critică ale anului. Demne de toată atenția sint și volumele cu conținut variat: Virgil Nemoianu, Calmul valorilor, Ion Negoițescu, Lampa lui Aladin, Victor Felea, Poezie și critică, C. Stănescu, Cronici literare, Daș Manuică, Scriitori junimiști, Florin Manolescu, Poezia criticilor.

Specifică anului 1971 ne pare și restaurația publicistică a scriitoriceștii. O soluție de colecție a editurii Cartea Românească a îngăduit apariția unor volume de mare interes, și cu priză la public. E vorba de culegerile de articole iscalite de Z. Stancu. Pentru omenii acestui pămînt, G. Macoveanu, Virsele timpului, G. Ivașcu, Jurnal ieșean, C. Joiu, Destinul cuvîn-

teilor. În 1970 a fost prezent în librării cu Lunga călătorie a prizonierului. Nicolae Tic cu două cărți: Drumul spinos al întoarcerii și Camera cu oglindă, Petru Popescu cu romanul Dulce ca mierea e glonțul patriei, Al. George, Clepsidra cu venin, Debuturi remarcabile: Nina Cassian cu Alt de groază și adio, Al. Popilian, Di-horul, Dana Dumitriu, Migrații și Iindrul George Cimpeanu, Muscătura de sarpe. Din domeniul enigmatic al dramaturgiei, bogat în reeditări, reținem excepționalul volum de Teatrul al lui Teodor Mazilu.

Anul 1971 a fost favorabil criticii și istoriei literare (dar a-l numi anul criticii, cum probabil vor face alții, e la fel de aproximativ și apelativul de an al romanului — 1968, de an al poeziei — 1970 etc.) Teze de doctorat, grave și cu serioasă contribuție în problemă, au semnat: Ov. S. Crăinmăniceanu: Literatura română și expresionismul, N. Balotă, Lupta cu absurdul, Edgar Papu ne-a dat în interpretare personală, Poezia lui Eminescu, Matei Călinescu o viziune globală. Clasicismul european, S. Damian l-a scrutat pe G. Călinescu — romanțier, E. Simion pe E. Lovinescu — scepticul miinuit, Liviu Petrescu i-a dedicat un concentrat eseu lui Dostoievski, iar Valeriu Cristea, cu Tînărul Dostoievski realizează una dintre cele mai pasionante cărți de critică ale anului. Demne de toată atenția sint și volumele cu conținut variat: Virgil Nemoianu, Calmul valorilor, Ion Negoițescu, Lampa lui Aladin, Victor Felea, Poezie și critică, C. Stănescu, Cronici literare, Daș Manuică, Scriitori junimiști, Florin Manolescu, Poezia criticilor.

Specifică anului 1971 ne pare și restaurația publicistică a scriitoriceștii. O soluție de colecție a editurii Cartea Românească a îngăduit apariția unor volume de mare interes, și cu priză la public. E vorba de culegerile de articole iscalite de Z. Stancu. Pentru omenii acestui pămînt, G. Macoveanu, Virsele timpului, G. Ivașcu, Jurnal ieșean, C. Joiu, Destinul cuvîn-

teilor. În 1970 a fost prezent în librării cu Lunga călătorie a prizonierului. Nicolae Tic cu două cărți: Drumul spinos al întoarcerii și Camera cu oglindă, Petru Popescu cu romanul Dulce ca mierea e glonțul patriei, Al. George, Clepsidra cu venin, Debuturi remarcabile: Nina Cassian cu Alt de groază și adio, Al. Popilian, Di-horul, Dana Dumitriu, Migrații și Iindrul George Cimpeanu, Muscătura de sarpe. Din domeniul enigmatic al dramaturgiei, bogat în reeditări, reținem excepționalul volum de Teatrul al lui Teodor Mazilu.

Anul 1971 a fost favorabil criticii și istoriei literare (dar a-l numi anul criticii, cum probabil vor face alții, e la fel de aproximativ și apelativul de an al romanului — 1968, de an al poeziei — 1970 etc.) Teze de doctorat, grave și cu serioasă contribuție în problemă, au semnat: Ov. S. Crăinmăniceanu: Literatura română și expresionismul, N. Balotă, Lupta cu absurdul, Edgar Papu ne-a dat în interpretare personală, Poezia lui Eminescu, Matei Călinescu o viziune globală. Clasicismul european, S. Damian l-a scrutat pe G. Călinescu — romanțier, E. Simion pe E. Lovinescu — scepticul miinuit, Liviu Petrescu i-a dedicat un concentrat eseu lui Dostoievski, iar Valeriu Cristea, cu Tînărul Dostoievski realizează una dintre cele mai pasionante cărți de critică ale anului. Demne de toată atenția sint și volumele cu conținut variat: Virgil Nemoianu, Calmul valorilor, Ion Negoițescu, Lampa lui Aladin, Victor Felea, Poezie și critică, C. Stănescu, Cronici literare, Daș Manuică, Scriitori junimiști, Florin Manolescu, Poezia criticilor.

Specifică anului 1971 ne pare și restaurația publicistică a scriitoriceștii. O soluție de colecție a editurii Cartea Românească a îngăduit apariția unor volume de mare interes, și cu priză la public. E vorba de culegerile de articole iscalite de Z. Stancu. Pentru omenii acestui pămînt, G. Macoveanu, Virsele timpului, G. Ivașcu, Jurnal ieșean, C. Joiu, Destinul cuvîn-

teilor. În 1970 a fost prezent în librării cu Lunga călătorie a prizonierului. Nicolae Tic cu două cărți: Drumul spinos al întoarcerii și Camera cu oglindă, Petru Popescu cu romanul Dulce ca mierea e glonțul patriei, Al. George, Clepsidra cu venin, Debuturi remarcabile: Nina Cassian cu Alt de groază și adio, Al. Popilian, Di-horul, Dana Dumitriu, Migrații și Iindrul George Cimpeanu, Muscătura de sarpe. Din domeniul enigmatic al dramaturgiei, bogat în reeditări, reținem excepționalul volum de Teatrul al lui Teodor Mazilu.

Anul 1971 a fost favorabil criticii și istoriei literare (dar a-l numi anul criticii, cum probabil vor face alții, e la fel de aproximativ și apelativul de an al romanului — 1968, de an al poeziei — 1970 etc.) Teze de doctorat, grave și cu serioasă contribuție în problemă, au semnat: Ov. S. Crăinmăniceanu: Literatura română și expresionismul, N. Balotă, Lupta cu absurdul, Edgar Papu ne-a dat în interpretare personală, Poezia lui Eminescu, Matei Călinescu o viziune globală. Clasicismul european, S. Damian l-a scrutat pe G. Călinescu — romanțier, E. Simion pe E. Lovinescu — scepticul miinuit, Liviu Petrescu i-a dedicat un concentrat eseu lui Dostoievski, iar Valeriu Cristea, cu Tînărul Dostoievski realizează una dintre cele mai pasionante cărți de critică ale anului. Demne de toată atenția sint și volumele cu conținut variat: Virgil Nemoianu, Calmul valorilor, Ion Negoițescu, Lampa lui Aladin, Victor Felea, Poezie și critică, C. Stănescu, Cronici literare, Daș Manuică, Scriitori junimiști, Florin Manolescu, Poezia criticilor.

Specifică anului 1971 ne pare și restaurația publicistică a scriitoriceștii. O soluție de colecție a editurii Cartea Românească a îngăduit apariția unor volume de mare interes, și cu priză la public. E vorba de culegerile de articole iscalite de Z. Stancu. Pentru omenii acestui pămînt, G. Macoveanu, Virsele timpului, G. Ivașcu, Jurnal ieșean, C. Joiu, Destinul cuvîn-

teilor. În 1970 a fost prezent în librării cu Lunga călătorie a prizonierului. Nicolae Tic cu două cărți: Drumul spinos al întoarcerii și Camera cu oglindă, Petru Popescu cu romanul Dulce ca mierea e glonțul patriei, Al. George, Clepsidra cu venin, Debuturi remarcabile: Nina Cassian cu Alt de groază și adio, Al. Popilian, Di-horul, Dana Dumitriu, Migrații și Iindrul George Cimpeanu, Muscătura de sarpe. Din domeniul enigmatic al dramaturgiei, bogat în reeditări, reținem excepționalul volum de Teatrul al lui Teodor Mazilu.

Anul 1971 a fost favorabil criticii și istoriei literare (dar a-l numi anul criticii, cum probabil vor face alții, e la fel de aproximativ și apelativul de an al romanului — 1968, de an al poeziei — 1970 etc.) Teze de doctorat, grave și cu serioasă contribuție în problemă, au semnat: Ov. S. Crăinmăniceanu: Literatura română și expresionismul, N. Balotă, Lupta cu absurdul, Edgar Papu ne-a dat în interpretare personală, Poezia lui Eminescu, Matei Călinescu o viziune globală. Clasicismul european, S. Damian l-a scrutat pe G. Călinescu — romanțier, E. Simion pe E. Lovinescu — scepticul miinuit, Liviu Petrescu i-a dedicat un concentrat eseu lui Dostoievski, iar Valeriu Cristea, cu Tînărul Dostoievski realizează una dintre cele mai pasionante cărți de critică ale anului. Demne de toată atenția sint și volumele cu conținut variat: Virgil Nemoianu, Calmul valorilor, Ion Negoițescu, Lampa lui Aladin, Victor Felea, Poezie și critică, C. Stănescu, Cronici literare, Daș Manuică, Scriitori junimiști, Florin Manolescu, Poezia criticilor.

Specifică anului 1971 ne pare și restaurația publicistică a scriitoriceștii. O soluție de colecție a editurii Cartea Românească a îngăduit apariția unor volume de mare interes, și cu priză la public. E vorba de culegerile de articole iscalite de Z. Stancu. Pentru omenii acestui pămînt, G. Macoveanu, Virsele timpului, G. Ivașcu, Jurnal ieșean, C. Joiu, Destinul cuvîn-

teilor. În 1970 a fost prezent în librării cu Lunga călătorie a prizonierului. Nicolae Tic cu două cărți: Drumul spinos al întoarcerii și Camera cu oglindă, Petru Popescu cu romanul Dulce ca mierea e glonțul patriei, Al. George, Clepsidra cu venin, Debuturi remarcabile: Nina Cassian cu Alt de groază și adio, Al. Popilian, Di-horul, Dana Dumitriu, Migrații și Iindrul George Cimpeanu, Muscătura de sarpe. Din domeniul enigmatic al dramaturgiei, bogat în reeditări, reținem excepționalul volum de Teatrul al lui Teodor Mazilu.

Anul 1971 a fost favorabil criticii și istoriei literare (dar a-l numi anul criticii, cum probabil vor face alții, e la fel de aproximativ și apelativul de an al romanului — 1968, de an al poeziei — 1970 etc.) Teze de doctorat, grave și cu serioasă contribuție în problemă, au semnat: Ov. S. Crăinmăniceanu: Literatura română și expresionismul, N. Balotă, Lupta cu absurdul, Edgar Papu ne-a dat în interpretare personală, Poezia lui Eminescu, Matei Călinescu o viziune globală. Clasicismul european, S. Damian l-a scrutat pe G. Călinescu — romanțier, E. Simion pe E. Lovinescu — scepticul miinuit, Liviu Petrescu i-a dedicat un concentrat eseu lui Dostoievski, iar Valeriu Cristea, cu Tînărul Dostoievski realizează una dintre cele mai pasionante cărți de critică ale anului. Demne de toată atenția sint și volumele cu conținut variat: Virgil Nemoianu, Calmul valorilor, Ion Negoițescu, Lampa lui Aladin, Victor Felea, Poezie și critică, C. Stănescu, Cronici literare, Daș Manuică, Scriitori junimiști, Florin Manolescu, Poezia criticilor.

Specifică anului 1971 ne pare și restaurația publicistică a scriitoriceștii. O soluție de colecție a editurii Cartea Românească a îngăduit apariția unor volume de mare interes, și cu priză la public. E vorba de culegerile de articole iscalite de Z. Stancu. Pentru omenii acestui pămînt, G. Macoveanu, Virsele timpului, G. Ivașcu, Jurnal ieșean, C. Joiu, Destinul cuvîn-

teilor. În 1970 a fost prezent în librării cu Lunga călătorie a prizonierului. Nicolae Tic cu două cărți: Drumul spinos al întoarcerii și Camera cu oglindă, Petru Popescu cu romanul Dulce ca mierea e glonțul patriei, Al. George, Clepsidra cu venin, Debuturi remarcabile: Nina Cassian cu Alt de groază și adio, Al. Popilian, Di-horul, Dana Dumitriu, Migrații și Iindrul George Cimpeanu, Muscătura de sarpe. Din domeniul enigmatic al dramaturgiei, bogat în reeditări, reținem excepționalul volum de Teatrul al lui Teodor Mazilu.

Anul 1971 a fost favorabil criticii și istoriei literare (dar a-l numi anul criticii, cum probabil vor face alții, e la fel de aproximativ și apelativul de an al romanului — 1968, de an al poeziei — 1970 etc.) Teze de doctorat, grave și cu serioasă contribuție în problemă, au semnat: Ov. S. Crăinmăniceanu: Literatura română și expresionismul, N. Balotă, Lupta cu absurdul, Edgar Papu ne-a dat în interpretare personală, Poezia lui Eminescu, Matei Călinescu o viziune globală. Clasicismul european, S. Damian l-a scrutat pe G. Călinescu — romanțier, E. Simion pe E. Lovinescu — scepticul miinuit, Liviu Petrescu i-a dedicat un concentrat eseu lui Dostoievski, iar Valeriu Cristea, cu Tînărul Dostoievski realizează una dintre cele mai pasionante cărți de critică ale anului. Demne de toată atenția sint și volumele cu conținut variat: Virgil Nemoianu, Calmul valorilor, Ion Negoițescu, Lampa lui Aladin, Victor Felea, Poezie și critică, C. Stănescu, Cronici literare, Daș Manuică, Scriitori junimiști, Florin Manolescu, Poezia criticilor.

Specifică anului 1971 ne pare și restaurația publicistică a scriitoriceștii. O soluție de colecție a editurii Cartea Românească a îngăduit apariția unor volume de mare interes, și cu priză la public. E vorba de culegerile de articole iscalite de Z. Stancu. Pentru omenii acestui pămînt, G. Macoveanu, Virsele timpului, G. Ivașcu, Jurnal ieșean, C. Joiu, Destinul cuvîn-

teilor. În 1970 a fost prezent în librării cu Lunga călătorie a prizonierului. Nicolae Tic cu două cărți: Drumul spinos al întoarcerii și Camera cu oglindă, Petru Popescu cu romanul Dulce ca mierea e glonțul patriei, Al. George, Clepsidra cu venin, Debuturi remarcabile: Nina Cassian cu Alt de groază și adio, Al. Popilian, Di-horul, Dana Dumitriu, Migrații și Iindrul George Cimpeanu, Muscătura de sarpe. Din domeniul enigmatic al dramaturgiei, bogat în reeditări, reținem excepționalul volum de Teatrul al lui Teodor Mazilu.

Anul 1971 a fost favorabil criticii și istoriei literare (dar a-l numi anul criticii, cum probabil vor face alții, e la fel de aproximativ și apelativul de an al romanului — 1968, de an al poeziei — 1970 etc.) Teze de doctorat, grave și cu serioasă contribuție în problemă, au semnat: Ov. S. Crăinmăniceanu: Literatura română și expresionismul, N. Balotă, Lupta cu absurdul, Edgar Papu ne-a dat în interpretare personală, Poezia lui Eminescu, Matei Călinescu o viziune globală. Clasicismul european, S. Damian l-a scrutat pe G. Călinescu — romanțier, E. Simion pe E. Lovinescu — scepticul miinuit, Liviu Petrescu i-a dedicat un concentrat eseu lui Dostoievski, iar Valeriu Cristea, cu Tînărul Dostoievski realizează una dintre cele mai pasionante cărți de critică ale anului. Demne de toată atenția sint și volumele cu conținut variat: Virgil Nemoianu, Calmul valorilor, Ion Negoițescu, Lampa lui Aladin, Victor Felea, Poezie și critică, C. Stănescu, Cronici literare, Daș Manuică, Scriitori junimiști, Florin Manolescu, Poezia criticilor.

Specifică anului 1971 ne pare și restaurația publicistică a scriitoriceștii. O soluție de colecție a editurii Cartea Românească a îngăduit apariția unor volume de mare interes, și cu priză la public. E vorba de culegerile de articole iscalite de Z. Stancu. Pentru omenii acestui pămînt, G. Macoveanu, Virsele timpului, G. Ivașcu, Jurnal ieșean, C. Joiu, Destinul cuvîn-

teilor. În 1970 a fost prezent în librării cu Lunga călătorie a prizonierului. Nicolae Tic cu două cărți: Drumul spinos al întoarcerii și Camera cu oglindă, Petru Popescu cu romanul Dulce ca mierea e glonțul patriei, Al. George, Clepsidra cu venin, Debuturi remarcabile: Nina Cassian cu Alt de groază și adio, Al. Popilian, Di-horul, Dana Dumitriu, Migrații și Iindrul George Cimpeanu, Muscătura de sarpe. Din domeniul enigmatic al dramaturgiei, bogat în reeditări, reținem excepționalul volum de Teatrul al lui Teodor Mazilu.

Anul 1971 a fost favorabil criticii și istoriei literare (dar a-l numi anul criticii, cum probabil vor face alții, e la fel de aproximativ și apelativul de an al romanului —

